

Samrådshandling

2020-10-07

Dnr:2019:344

Planprogram för Råslätt

Innehållsförteckning

Inledning.	3
Råslätt idag.	5
Medborgardialog	8
Programförslag.	11
Planeringsprinciper.	12
Stråk och målpunkter.	14
Bebyggelse och stadsrum	22
Grönstruktur.	32
Konsekvenser.	35
Förutsättningar	43
Genomförande	59
Medverkande	62
Bilaga.	63

INLEDNING

Vad är ett planprogram?

Ett planprogram utreder områdets förutsättningar och beskriver stadsdelens utvecklingsmöjligheter för exempelvis ny bebyggelse, vägar och grönområden på längre sikt. Planprogram är inte juridiskt bindande som en detaljplan utan utgör ett första steg i detaljplaneprocessen. Ett planprogram omfattas ofta av ett större område eller en stadsdel och anger mål och riktlinjer för den fortsatta planeringen.

När ett förslag till planprogram tagits fram skickas det ut på samråd till andra förvaltningar, myndigheter och boende som har möjlighet att skicka in synpunkter. Inkomna synpunkter sammanställs i en samrådsredogörelse och förslaget revideras. Stadsbyggnadsnämnden godkänner därefter förslaget. Sedan kan kommunen upprätta detaljplaner för de olika områden som planprogrammet har berört.

Följer framtida förfrågningar om att ändra nuvarande markanvändning planprogrammet kan tjänsteskrivelser räcka som planbesked.

Syfte och mål

Jönköping växer och år 2030 beräknas vi vara upp emot 158 000 invånare i vår kommun, vilket innebär att förtätningsprojekt berör så gott som alla stadsdelar.

Syftet med planprogrammet är att skapa en översikt av lämplig förtätning och omvandling som är anpassat till Råslätts karaktär och tar hänsyn till framtida behov i området när det gäller skola, bostäder, trafik och centrumbildning m.m. Planprogrammet kommer att vara vägledande för framtida detaljplaner i Råslätt.

Målsättningen med programmet är att beskriva en framtida möjlig helhetslösning för Råslätt som

visar vilka förtätningar och tillägg som kan göras med hänsyn till de kulturhistoriska värdena. Målet är att Råslätt blir en ännu bättre plats att bo och verka i samtidigt som nya bostäder och annan service kan skapas. I ett mer övergripande perspektiv föreslår planprogrammet även mer långsiktiga visioner för angränsande områden och möjliga kopplingar till och från programområdet. Framtida förändringar av järnvägen mellan Månsarp-Jönköping ska också beaktas.

Plandata

Råslätt är beläget cirka fem kilometer söder om Jönköpings centrum. I området bor det knappt 5500 invånare. Planområdet avgränsas av Norrahammarleden i norr, E4an i öster, Hällstorpsvägen i söder och naturområdet Lillån i väster. Råslätt byggdes under 1960- och 1970-talet och är ett exempel på miljonprogramsbebyggelse i Jönköping. I området finns både utbud av offentlig och kommersiell service. Råslätt har stor tillgång till grönska. Stadsdelen har en högre andel kollektivtrafikresande än genomsnittet samt lägst bilinnehav i hela Jönköping.

Process för planprogram

Råslätt idag

Råslätts utvecklingspotential utifrån dess geografiska läge

Råslätt kommer i framtiden ha ett strategiskt läge i kommunen. Planering sker för möjligheterna till en ny höghastighetsbana vid Södra Munksjön vilket kan bli en viktig knutpunkt i Jönköping. Från den nya höghastighetsbanan kommer det vara lika långt till Råslätt som till centrala Jönköping, cirka 3 kilometer.

Kartan visar Råslätts läge i förhållande till Skeppsbron och centrala Jönköping.

I framtiden kommer då Råslätt ligga i ett centralt läge i förhållande till den nya höghastighetsbanan.

År 2030 beräknas Jönköpings kommun vara upp emot 158 000 invånare och i takt med att Jönköping växer behöver det planeras för ny bebyggelse. Enligt översiktsplanens riktlinje om hållbar byggnation ska nybyggnation i första hand ske genom förtätning och omvandling inom befintliga tätorten. Nya bostadsområden ska byggas i anslutning till befintlig bebyggelsestruktur och där kollektivtrafikförsörjningen är bra ska en hög exploatering tillämpas.

Att förtäta och utveckla Råslätt är på så sätt strategiskt när staden växer och när höghastighetsbana planeras i närheten av Råslätt. Det följer samtidigt översiktsplanens riktlinjer om hållbar byggnation. Råslätt har en potential till att bli en viktig nod i södra Jönköping, vilket förstärks genom den föreslagna utvecklingen av stadsdelen. Idag har Råslätt god kollektivtrafik och ett brett serviceutbud. Det består bland annat av bibliotek, vårdcentral, simhall och större livsmedelsbutik som inte finns i alla stadsdelar. Detta gör att området har ett upptagningsområde som sträcker sig utanför Råslätt.

Råslätt kan dock upplevas avskärmat från omkringliggande områden. Området avgränsas av Norrahammarleden i norr, E4an i öster, Hällstorpsvägen i söder och naturområdet Lillån i väster. Trafiklederna och naturområdena skapar barriärer vilket kan bidra till att avståndet till centrala Jönköping upplevs längre än vad det faktiskt är. För att minska barriärerna och bättra

knyta Råslätt till omkringliggande områden är det viktigt att skapa bättre kopplingar och att stärka stråk.

Råslätt som stadsdel

Råslätt byggdes mellan 1966-72 som ett miljonprogramsområde i en tidsenlig modernistisk arkitektur.

Idag är Råslätt den stadsdel som är mest tätbefolkad i Jönköping och innehåller ett stort utbud av offentlig och kommersiell service. Bilinnehavet i Råslätt är lägst i jämförelse med Jönköpings övriga stadsdelar. I området finns även cykelpool som är gratis för alla boenden.

Cykelpool

Kollektivtrafiken är välutbyggd med flera stombusslinjer och hög turtäthet. Ett nytt resecentrum har planerats som håller på att byggas. Området har stor tillgång till många och olika typer av grönområden och på senare tid har olika sorters upprustningar gjorts, exempelvis fasadrenoveringar vid Kärrhöksgatan, som fick stadsbyggnadspris år 2019. För att stärka jämställdheten i Råslätt har det även byggts en ny dansscen utanför Stadsgården som ska uppmuntra till dans och rörelse i det offentliga rummet.

Ny dansscen

Hållbar stadsutveckling

Råslätt kan på så sätt ses som en relativt hållbar stadsdel som har goda förutsättningar att utvecklas ännu tmer hållbart. Planprogrammet föreslår exempelvis en förtätning med ny bebyggelse, en ökad blandning av bostadsformer samt ett ökat serviceutbud. Ett ökat antal boende ger goda förutsättningar för att bygga ut kollektivtrafiken. En blandning av bostadsformer kan i sin tur leda till en ökad social blandning av människor. Ett ökat serviceutbud i anslutning till bostaden bedöms som positivt eftersom det privata bilanvändandet kan komma att minska. Ökad service kan samtidigt leda till fler möten i närområdet, vilket bedöms positivt ur ett socialt hållbarhetsperspektiv.

Ett annat exempel är grönområdet Lillån som idag är relativt otillgängligt. Här föreslår planprogrammet att nya promenadslings anläggs vilket kan bidra till att området används av fler människor än idag för rekreation.

Illustration över nytt resecentrum

Nya fasadrenoveringar

Medborgardialog

För att uppnå god social hållbarhet, är de boendes insyn och delaktighet en viktig faktor. Vid olika tillfällen har kommunen haft dialog med de boende om planprogrammet, för att få in synpunkter från dem samt för att inhämta djupare kunskap om lokala behov.

Under Råslättsdagen 2019, där många boende från Råslätt samt även besökare från andra stadsdelar rörde sig, har det informerats om att ett planprogram är på gång och vilka delar på stadsdelsförnyelsen som redan har påbörjats, såsom detaljplan för en ny förskola, byggnation av ny vårdcentral och planering av ett nytt resecentrum i samband med att busstrafiken ställs om från biogas till el. För att kunna nå så många människor som möjligt har det samtidigt lagts ut en digital enkät där man kunde rita i interaktiva kartor och lämna synpunkter.

Diskussion kring rörelsestråk.

Det har även hållits ett dialogmöte med deltagare från utvalda grupper, för att fånga upp de som vanligtvis inte kommer till tals i dialoger. I detta forum har både stadsbyggnadsfrågor och andra frågor diskuterats.

Dialogen har gett resultat

Det har kommit in många olika förslag och synpunkter under dialogtillfällena. Det blev mycket tydligt att naturen i Råslätt och dess anslutning ses som en värdefull tillgång. Speciellt de gröna innergårdarna framhövdes och stor enighet rådde i de olika grupperna om att ingen ny bebyggelse skulle tillkomma här. Å andra sidan såg man positivt på att Råslätt som stadsdel utvecklas med bland annat ny bebyggelse. Viktigt ansågs dock av de boenden, att man är mån om att bevara de gröna kvalitéerna så långt som möjligt, samtidigt att förtätningen till sin största del håller sig till områdets ytterkant. Att tillföra ny bebyggelse på det södra koloniområdet ansågs exempelvis inte som negativt.

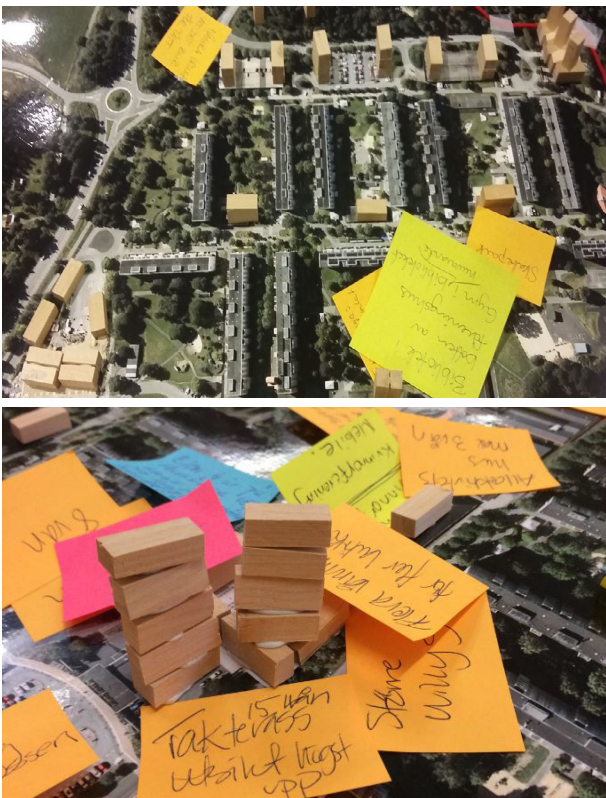

En grups förslag till ny bebyggelse vid det södra koloniområdet.

Att Råslätt till sin största del är bilfritt sågs allmänt som en stor kvalité och vikten av att inte öppna upp stadsdelen för mer biltrafik påpekades.

Synpunkter gör avtryck

Synpunkterna som inkommit under dialogtillfällena har gjort avtryck i programförslaget som anger Råslätts långsiktiga utveckling. Exempelvis föreslås den största delen av förtätningen ligga i områdets ytterkanter, samtidigt som ingen ny bostadsbebyggelse föreslås i de gröna innergårdarna. Råslätt som helhet föreslås även i fortsättningen vara i huvudsak bilfritt, med undantag av ett nytt kollektivtrafikstråk som innebär en betydligt bättre koppling med de angränsande stadsdelarna och Havsörnsgatans södra del som öppnas för biltrafik.

Gruppernas olika förslag till ny bebyggelse.

PROGRAM- FÖRSLAG

Planeringsprinciper

Övergripande planeringsprinciper för planprogrammet har tagits fram. Principerna utgår från översiktsplanens planstrategi, framförallt punkterna "hållbar byggnation" och "blandad bebyggelse". Planeringsprinciperna har även tagit hänsyn till områdets förutsättningar och kulturhistoriska värden. Råslätt är ett kulturhistoriskt intressant område, då det är ett tydligt exempel på miljonprogramsbebyggelse. De befintliga värdena beskrivs närmare under kapitlet "Förutsättningar".

- Koncentrera biltrafik främst till ytterkanterna**
- Förbättra kopplingar och stärka kollektivtrafiken**
- Omvandla trafikleder till stadsgator**

Idag är Råslätt i princip bilfritt och även i framtiden kommer biltrafiken vara koncentrerad till områdets ytterkanter. För att bättre sammanlänka Råslätt med omkringliggande områden skapas nya kopplingar för kollektivtrafiken västerut och trafikleder omvandlas till stadsgator, där olika funktioner och trafikslag samlas.

- Förtäta främst i ytterkanterna**
- Tillför nya bebyggelsetyper och boendeformer**
- Möjliggöra fler verksamheter**

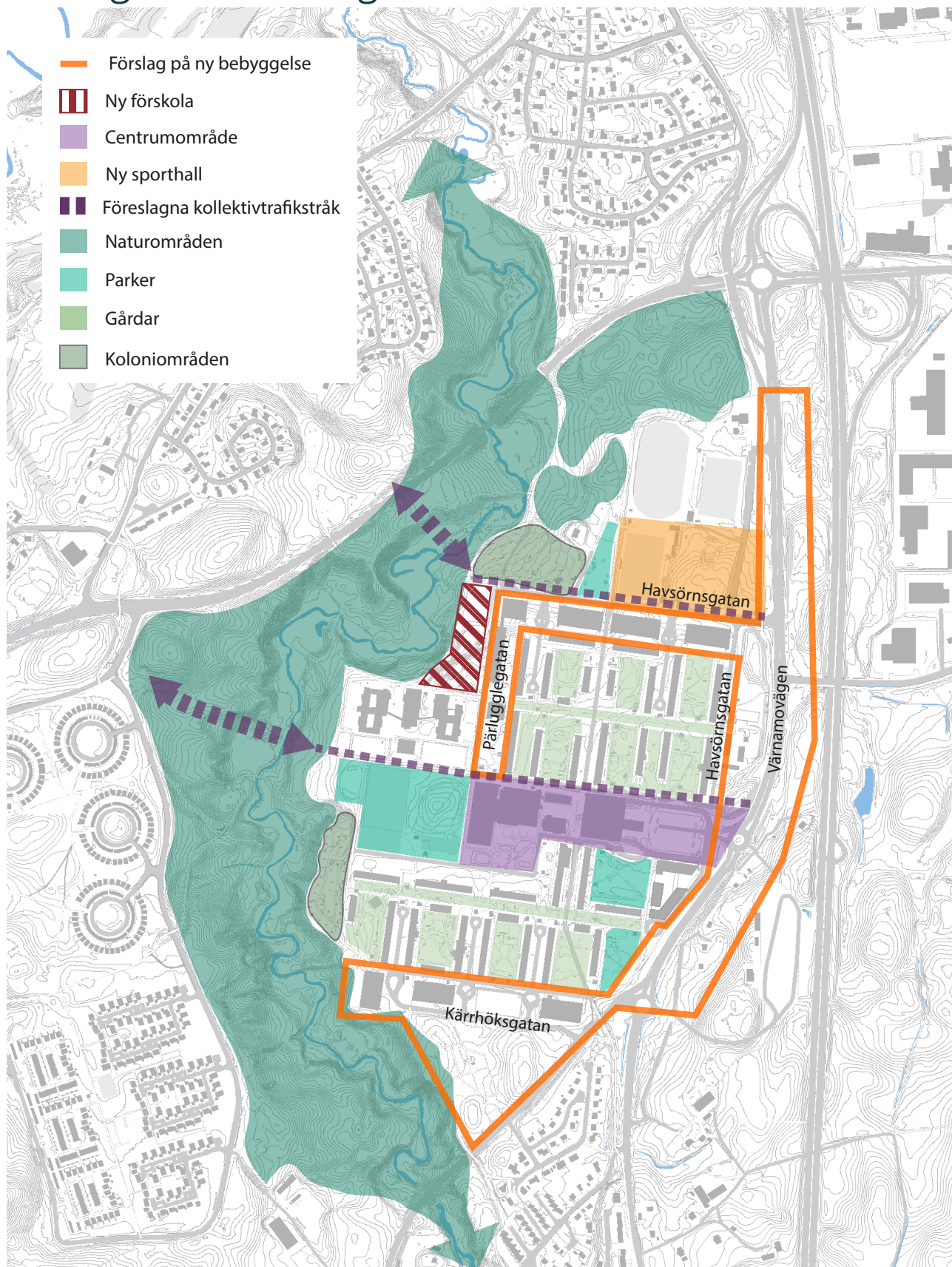
Ny bebyggelse tillkommer främst i områdets ytterkant och i centrumområde för att stärka stråk och bevara grönområden. Syftet är att

skapa en tydlig gräns mellan befintlig och ny bebyggelse och bidrar till att bevara kulturvärdet av befintlig bebyggelse. Planprogrammet eftersträvar blandad bebyggelse enligt översiktsplanens planstrategi. För att skapa förutsättningar för mer liv och rörelse ska service, arbetsplatser och bostäder blandas. Den nya bebyggelsen ska även tillföra en variation i upplåtelseformer, arkitektur, bebyggelsestruktur och boendeformer. Samtidigt ska bebyggelsens höjd anpassas till sin omgivning. Genom att förtäta i anslutning till befintlig bebyggelse och kollektivtrafik gynnas en hållbar byggnation.

- Behålla och utveckla de gröna kvaliteterna så långt som möjligt**

De gröna områdena i Råslätt är en stor kvalitet som så långt som möjligt ska behållas. Enligt översiktsplanens planstrategi "blandad bebyggelse" ska grönområden som har betydelse för rekreation eller stadsmiljön sparas. Restytor och grönytor i områdets ytterkanter kan dock tas i anspråk för att exempelvis stärka stråk.

Förslagets huvuddrag

Kartan visar planprogrammets huvuddrag: Bättre kopplingar skapas västerut, förtätning sker främst i områdets ytterkanter samt behålls de gröna kvaliteterna i området så långt som möjligt.

Stråk och målpunkter

***Från trafikled till stadsgata:
Idag finns det redan ett
stort utbud av offentlig
och kommersiell service
i Råslätt. Den befintliga
vägstrukturen är däremot
utformad så att man passerar
förbi Råslätt. Genom att
omvandla gaturummet
och sänka hastigheten blir
upplevelsen istället att köra
genom Råslätt. Därmed stärks
Råslätt som en intressant
målpunkt och möjligheten
ökar att besökare utifrån vill
stanna till.***

***Skapa nya kopplingar
och möjliggör för fler
alternativa vägar som är mer
stadsmässigt utformade till
och från området.***

Målpunkter

Målpunkter är platser där bland annat människor samlas och uppehåller sig. Det kan även vara en

verksamhet eller ett serviceutbud. I och utanför området finns det ett antal målpunkter. De flesta målpunkter och mötesplatser är befintliga och nyttjas av Råslättsborna idag. Planprogrammet föreslår att förstärka några platser för att bli mer attraktiva att vistas på.

I medborgardialogen identifierades ett antal mötesplatser där människor brukar vara. En stor målpunkt är centrumområdet med bland annat centrumhuset och Stadsgårdsskolan. En annan plats där många vistas är fotbollsplanen i väster tillsammans med Puls arena och Björkkullen. Andra platser som identifierades som målpunkter var idrottsområdet i norr, koloniområdena i väst och norr samt Råslätt skogspark och Fiskgjusegatans park i sydöst. Råslättskolan och den nya vårdcentralen utgör även målpunkter då det är platser med många besökare.

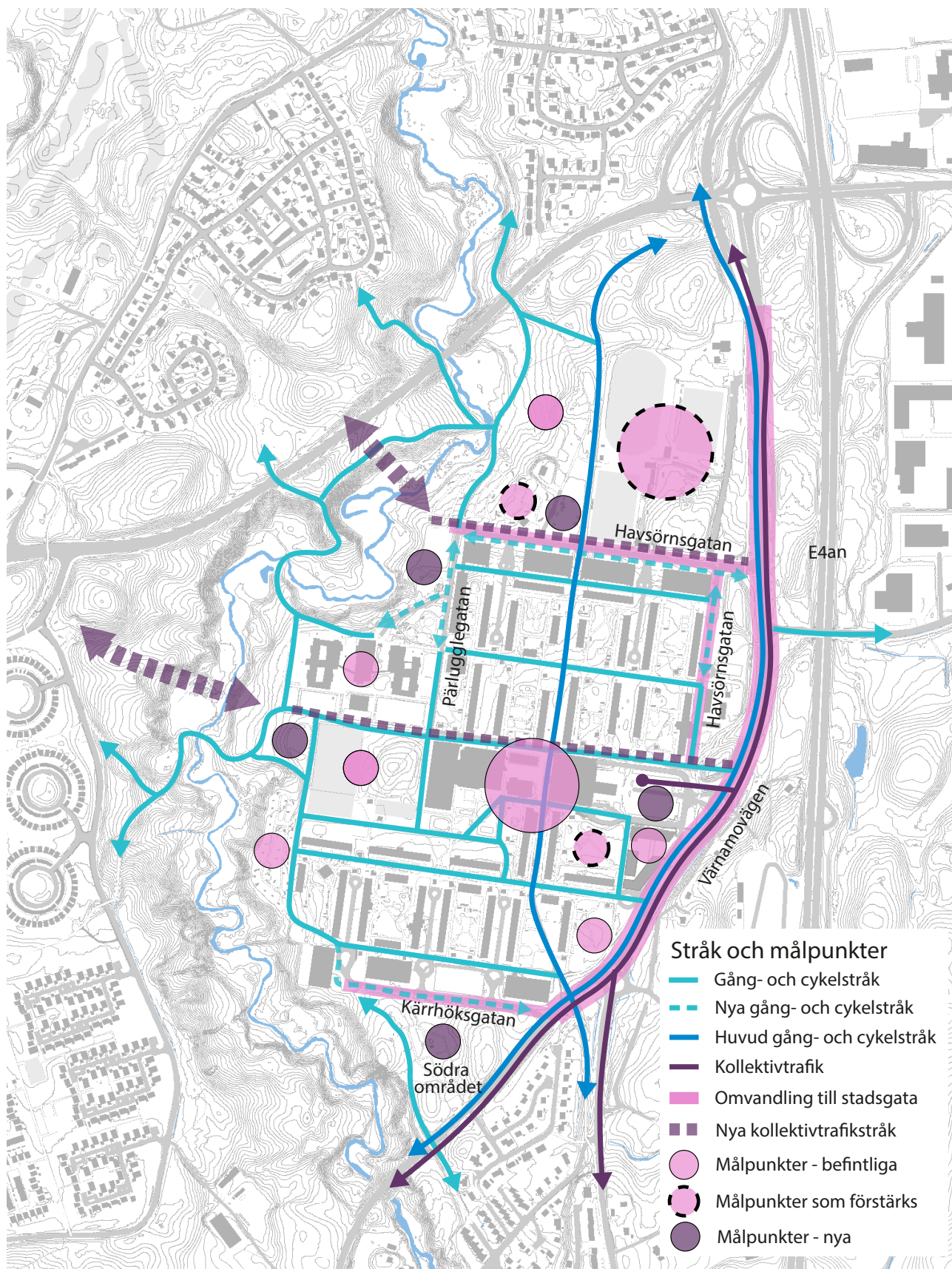
Nya målpunkter och målpunkter som förstärks

Idrottsplatsen i norr

Idrottsplatsen i norr är redan idag en målpunkt för både råslättsbor och besökare från hela kommunen. Här finns det friidrott, fotboll och bandyis. Då det finns planer på att anlägga en ny sporthall på platsen kan målpunkten förstärkas ytterligare och blir en ännu större målpunkt i framtiden. En sporthall innebär att idrottsplatsen i högre utsträckning blir en målpunkt för invånare från hela kommunen.

Nya förskolor

I nordväst pågår detaljplanearbete för en ny förskola. I området i söder föreslås att en ny förskola anläggs. Förskolorna kommer bli nya

Kartan visar befintliga och nya rörelsestråk i området samt befintliga målpunkter, målpunkter som förstärks och nya målpunkter.

målpunkter i området.

Resecentrum

Ett nytt resecentrum anläggs vilket blir en ny målpunkt. Läs mer under kollektivtrafik (s. 19).

Gröna målpunkter

Gröna målpunkter i området som förstärks är Törneskategatan park och koloniområdet i norr. Nya gröna målpunkter som tillförs är ny park i norr samt ny lokalisering för hundrastgård. Samtliga beskrivs närmare under kapitlet "Grönstruktur" (s. 29).

Stråk

För att skapa fler alternativa vägar föreslås vissa stråk omgestaltas till stadsgator där trafikslagen samlas. Andra stråk förbättras genom nya gång- och cykelvägar för att bättre koppla samman området och målpunkter. För att bättre koppla området västerut föreslås även alternativa kollektivtrafikstråk över Lillån vilket beskrivs närmare under rubriken kollektivtrafik.

Stadsgator

I områdets ytterkanter omvandlas gatorna till stadsgator. Råslätt är idag trafikseparerat där biltrafik och gång- och cykeltrafik inte blandas. På de flesta gatorna som omvandlas till stadsgator är trafiken idag separerad. Längs med Värnamovägen finns en gång- och cykelbana men den skiljs från körbanan med en gräsyta. På

Havsörnsgatan och Kärrhöksgatan finns varken gång- eller cykelbanor.

Avsaknaden av gång- och cykelbana längs med Kärrhöksgatan var något som uppmärksammades i medborgardialogen. Det framkom även att det längs med Värnamovägen saknas övergångsställen och att vissa övergångsställen upplevs otrygga.

I de nya stadsgatorna samlas istället de olika funktionerna och trafikslagen och gatorna kantas helt eller delvis av bebyggelse. Att trafikslagen integreras och ligger i anslutning till bebyggelsen där entréer riktas mot gatan ger förutsättningar för liv och rörelse i gaturummet under dygnets alla timmar. Det skapar ett komplement till den befintliga strukturen och ger en valmöjlighet att kunna gå och cykla längs med de befolkade stadsgatorna på exempelvis kvällarna. De efterföljande sektionerna är exempel på vad gatorna kan komma att inrymma.

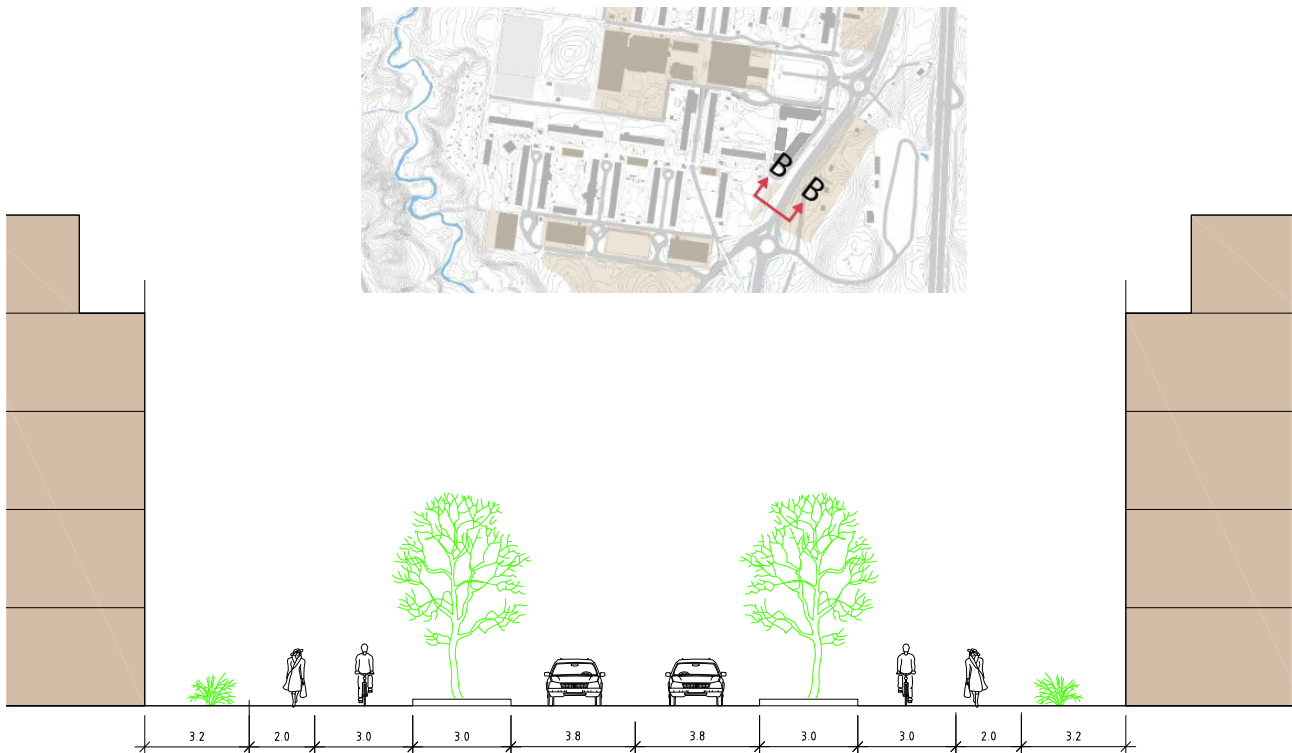
Nya stråk eller stråk som förstärks

Värnamovägen (A-A och B-B)

Stråket är viktigt för att koppla området mot centrala Jönköping och söderut. Vägen passerar idag förbi Råslätt och genom att den omgestaltas till stadsgata med bebyggelse på båda sidor där det är möjligt, skapas istället känslan att gatan går genom Råslätt. Bebyggelsen och de olika verksamheterna ger förutsättningar

Sektion A-A: Förslag till sektion över Värnamovägens norra del. Sektionen visar hur gatan kan omvandlas i framtiden.

Sektion B-B: Förslag till sektion över Värnamovägens södra del. Sektionen visar hur gatan kan omvandlas i framtiden.

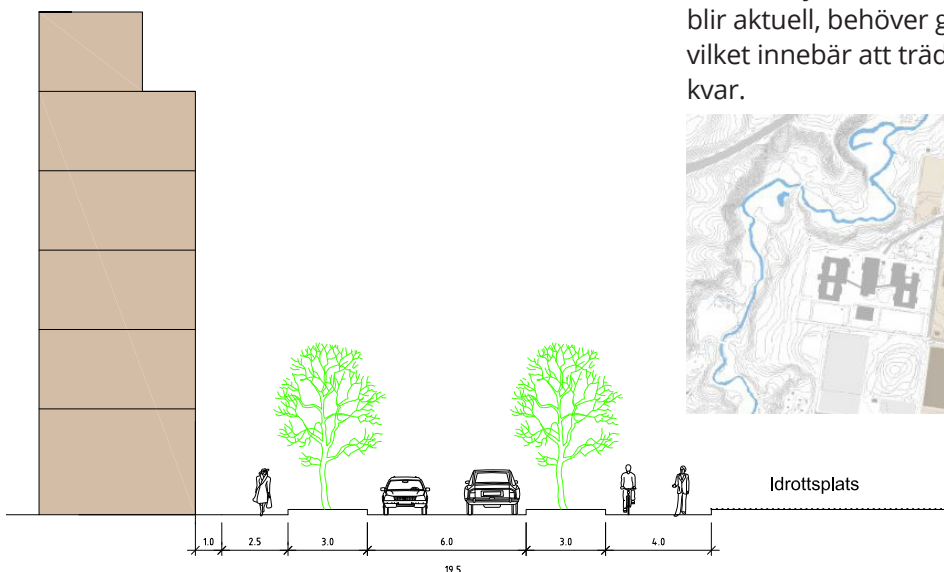
för liv och rörelse längs stråket. På längre sikt är gatan tänkt att kunna inrymma gång- och cykelbanor, parkering, körfält, träd och körfält för kollektivtrafiken. Gatans innehåll kan dock komma att variera för att anpassas till befintlig struktur.

Havsörnsgatan östvästlig (C-C)

Stråket bedöms stärkas genom att omvandlas till stadsgata. Gång- och cykelväg tillförs eftersom gatan idag endast har körfält för motortrafik. Gatan har pekats ut som utvecklingsstråk då gatan i framtiden kan komma att förlängas för att koppla Råslätt västerut mot Kättilstorp samt att

ny bebyggelse möjliggörs söder om gatan.

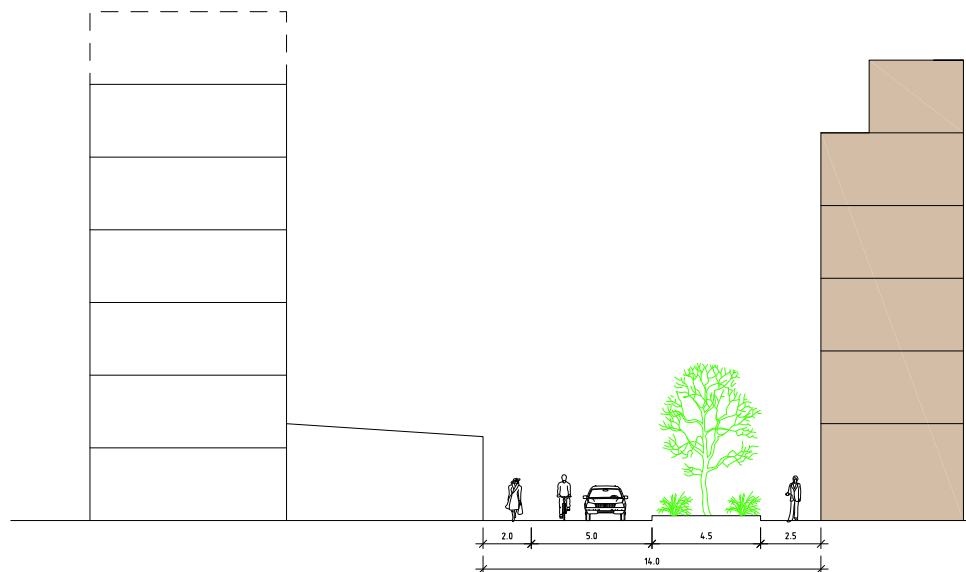
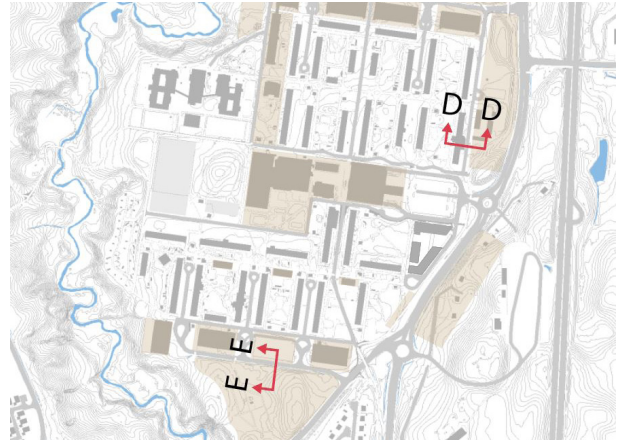
Bredden på gatan har anpassats för att inte utesluta möjligheten att gatan kan trafikeras av spårtrafik. Förslagsvis kan gatan utformas med en körbana i mitten på 6 meter. Intill körbanan föreslås dubbelsidig trädplantering som är 3 meter på var sida. På södra sidan föreslås en gångbana på 2,5 meter och på norra sidan en gång- och cykelbana på 4 meter. Gatan kantas av bebyggelse i söder som föreslås ha en meter förgårdsmark. Norr om gatan ligger idrotts- och koloniområdet. Gatusektionen behöver utformas cirka 20 meter bred för att förutom biltrafik, även kunna inrymma framtida spåravn. Om denna blir aktuell, behöver gatusektionen omgestaltas, vilket innebär att träden sannolikt inte kan vara kvar.

Sektion C-C: Förslag till sektion över Havsörnsgatan i östvästlig riktning.

Havsörnsgatan nordsydlig (D-D)

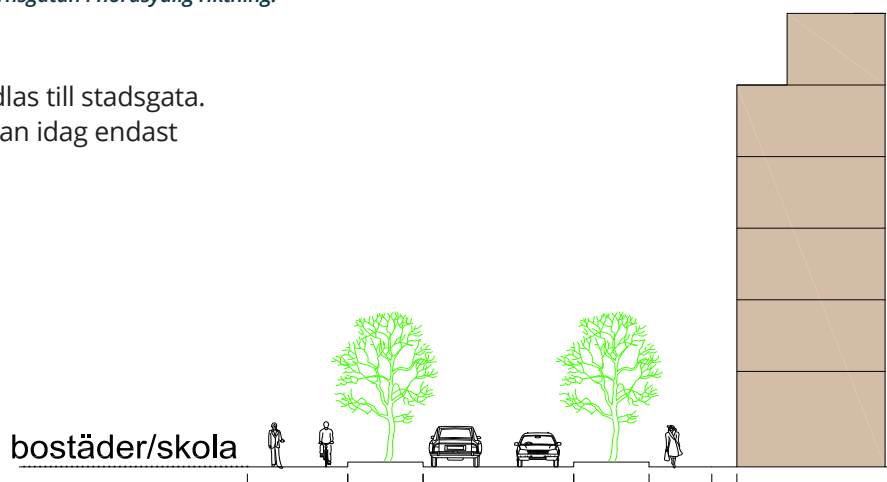
Gatan föreslås omgestaltas till en stadsgata för att bättre koppla den nya sporthallen med Råslätt centrum. Gatan är idag öppen för biltrafik i norra delen men har ingen gång- och cykelbana. Den södra delen kan endast nyttjas av gång- och cykeltrafik. Gatan får bebyggelse på båda sidor där verksamheter kan tillskapas i bottenplan. Stråket föreslås bli en gångfartsgata med låg hastighet där gående och cyklister prioriteras. Gatusektionen utformas förslagsvis 14 meter bred. Körytan kan vara 5 meter bred och samnyttjas med gående och cyklister. Utseende längs med stråket kan variera och inrymma trädzoner i olika bredder, gatuparkering och verksamheter kan breda ut sig vid behov. Stråket anses vara viktigt för att tydligare länka ihop Råslätts centrum med idrottsplatsen i norr.

Sektion D-D: Förslag till sektion över Havsörnsgatan i nordsydlig riktning.

Kärrhöksgatan (E-E)

Stråket stärks genom att omvandlas till stadsgata. Gång- och cykelväg tillförs då gatan idag endast är utformat för biltrafik.

Sektion E-E: Förslag till sektion över Kärrhöksgatan.

Gatusektionen utformas förslagsvis cirka 20 meter bred. Gatan föreslås utformas med en körbana i mitten på 6 meter. Intill körbanan föreslås dubbelsidig trädplantering som är 3 meter på var sida. På norra sidan föreslås en gångbana på 2,5 meter och på södra sidan en gång- och cykelbana på 4 meter. Gatan kantas av bebyggelse både i norr och i söder, vilken föreslås ha minst en meter förgårdsmark.

Södra området

Gatorna kantas av bebyggelse och utformas för blandtrafik för både fordonstrafik och gång- och cykeltrafikanter. Stråken ska läggas i förlängning av befintliga gator så långt som möjligt. Befintlig gång- och cykelväg mot ravinen är en viktig koppling söderut och ska fortsatt ha en god framkomlighet. Sträckningen kan dock behöva anpassas till ny bebyggelse.

Gång- och cykelstråk

Förutsättningarna för att gå och cykla till, från och inom Råslätt är goda. Framkomligheten för gång- och cykeltrafikanter inom området är god då stora delar av området är fritt från motorfordon. Genom området finns cykelstråk som kopplar området utåt, norrut mot centrala Jönköping samt söderut mot Barnarp och Norrahammar.

I områdets ytterkanter finns däremot sträckor som inte har separerade gång- och cykelbanor. För att förbättra framkomligheten för gång- och cykeltrafikanter tillskapas nya gång- och cykelstråk längs med dessa sträckor. Några stråk omvandlas till stadsgator medans det på andra sträckor tillförs nya gång- och cykelvägar.

Havsörnsgatan i nordsydlig och östvästlig riktning, Kärrhökgatan och Värnamovägen omvandlas till stadsgator där de olika trafikslagen samlas. Detta för att skapa alternativ till de stråk som endast trafikeras av gång- och cykeltrafikanter. Längs med Värnamovägen ska fortsatt huvudcykelstråket finnas kvar och ha en god framkomlighet, samt innehålla övriga trafikslag.

Medborgardialogen visade att många rör sig längs med Pärugglegatan mellan centrum/ Stadsgården och kolonilotterna i norr.

Pärugglegatan saknar en gång- och cykelbana idag, varför planprogrammet föreslår en sådan här. Den kommer att bättre koppla ihop grönområdet i norr och Råslätts centrala delar samt att den skapar ett bättre sammanhängande gång- och cykelvägnät.

Gång- och cykelstråket norr om Råslättskolan får en något ändrad sträckning eftersom sträckan idag är inhägnad av skolgård. Ett nytt allmänt stråk föreslås anläggas längs med infartsvägen till Råslättsskolan för att förbättra Råslätts koppling västerut mot Lillån.

Cykelstråket som går centralt genom Råslätt i nord-sydlig riktning, ska fortsatt ha en god framkomlighet och en gen och rak sträckning. Förbi Råslätt centrum är det däremot acceptabelt med lägre framkomlighet eftersom det rör sig många människor där.

Bil- och fordonstrafik

Biltrafiken kommer även i framtiden vara koncentrerad till områdets utkant. Att Råslätt i stort sett är bilfritt är en princip som i stort kommer fortsätta gälla. Framkomligheten för fordonstrafik kommer vara densamma som i dagsläget. För att stärka stråket mellan Råslätt centrum och idrottsplatsen i norr samt möjliggöra för ny bebyggelse öppnas däremot södra delen av Havsörnsgatan upp för biltrafiken. Gatan kommer dock utformas som en gångfartsgata där hastigheten är låg och gatan är utformad efter gångtrafikanter villkor.

Parkering

Programförslaget innebär att parkeringsytor tas i anspråk och befintlig parkering omlokaliseras till nya parkeringshus och garage.

Enligt kommunens parkeringspolicy "Parkeringstal 2016" för bil och cykelparkering, ingår Råslätt i zon B. Eftersom området har god tillgång till kollektivtrafik och service samt att bilinnehavet i området är lågt, föreslår planprogrammet att tillämpa ett lägre parkeingstal (zon A) för ny bebyggelse, vilket motsvarar centrala Jönköping.

Vid omlokalisering av befintlig parkering ska 75 procent ersättas i de nya parkeringshusen då befintliga parkeringsplatser inte nyttjas fullt ut. Parkeringsutredningen från 2016 visar att belägningsgraden på befintliga parkeringsplatser är låg.

Cykelparkering ska anordnas enligt gällande parkeringstal för Jönköping. För att främja resandet med cykel är det viktigt att det finns gott om cykelparkeringar och att de placeras i närheten av målpunkt eller entré.

Bilnehavet i området är lågt och Råslätt är den mest bilfria stadsdelen i Jönköping. Satsningar görs på kollektivtrafiken genom att området får ett nytt resecentrum och börjar trafikeras av elbussar. Det kan leda till att ännu fler väljer kollektivtrafiken framför bilen. Genom att prioritera kollektivtrafiken och se till att utbudet av parkeringsplatser inte är överdimensionerat kan Råslätt fortsatt förbli en stadsdel där de hållbara färdmedlen nyttjas i första hand, såsom buss och cykel.

Kollektivtrafik

Parallellt med detta planprogram pågår utbyggnad av ett nytt resecentrum i Råslätt. Två stombusslinjer kommer att trafikeras av elbussar. Busshållplatsen flyttar upp från garaget och placeras istället öster om centrumhuset. Linje 27 har i nuläget endast busshållplats i södra Råslätt och kommer i framtiden även stanna till vid Råslätts resecentrum. I medborgardialogen påpekades både att busshållplatsen i garaget kan upplevas mörk och otrygg och att linje 27 bör stanna till vid Råslätt centrum, vilket således förbättras med det nya resecentrumet.

I det nya stadsstråket på Värnamovägen prioriteras kollektivtrafiken genom att separata busskörfält tillskapas. En plats som kan bli aktuell för en ny busshållplats är vid idrottsplatsen i norr när den nya friidrottsplatsen byggs, vilket också föreslogs i medborgardialogen.

En central princip i planprogrammet är att bättre koppla samman Råslätt med omkringliggande områden. Ett nytt kollektivtrafikstråk bedöms behövas för att bättre koppla Råslätt västerut och skapa ännu bättre förutsättningar för god kollektivtrafik. Stråket kan även inrymma gång- och cykeltrafik. Två alternativa lägen har diskuterats och pekats därför ut i

Illustration över nytt resecentrum

planprogrammet. I dagsläget är det inte beslutat, vilket alternativ som är mest fördelaktigt att arbeta vidare med.

En annan möjlighet i framtiden är att Råslätt skulle försörjas med spårtrafik. Stadsstråken har utformas med tillräcklig bredd för att inte utesluta möjligheten att i framtiden kunna trafikera området med spårväg. Det finns dock inget beslut om denna utbyggnad i dagsläget.

Illustration över nytt resecentrum

Bebyggelse och stadsrum

Den nya bebyggelsen ska tillföra mer variation genom blandade användningar som stärker Råslätt som en attraktiv och levande stadsdel

Stärka stråk genom att förtäta främst i ytterkanterna

Bebyggelsestruktur

Ny bebyggelse tillkommer främst i områdets ytterkant samt centrumområde. Detta för att stärka stråk, bevara grönområden så långt som möjligt samt för att bevara kulturvärdet av befintlig bebyggelse och skapa en tydlig gräns mellan gammalt och nytt. Genomgående i medborgardialogen framkom vikten av att bevara grönområdena och att förtätning av ny bebyggelse ansågs främst lämplig i ytterkanterna. I centrumområdet föreslås dock att ny bebyggelse kan tillkomma för att markera och stärka centrum, vilket också ansågs lämpligt i medborgardialogen.

Bebyggelse föreslås längs med stråk på bland annat parkeringsytor, grönytor i ytterkanterna och restytor. I södra delen föreslås bebyggelse

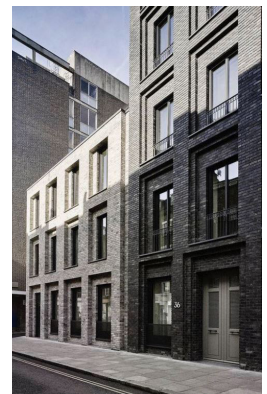
där det idag är naturområde och koloniområde, vilket var ett område som i medborgardialogen många föreslog som lämplig för ny byggnation.

Stärka stråk

Bebyggelsen föreslås i områdets ytterkant för att stärka stråken. Bebyggelsen läggs intill gatan för att tydligt definiera gaturummet och bidra till ökat liv och rörelse längs med stråken. Entréer förläggs mot gata för att också bidra till rörelse. På vissa gator kan det vara aktuellt med förgårdsmark.

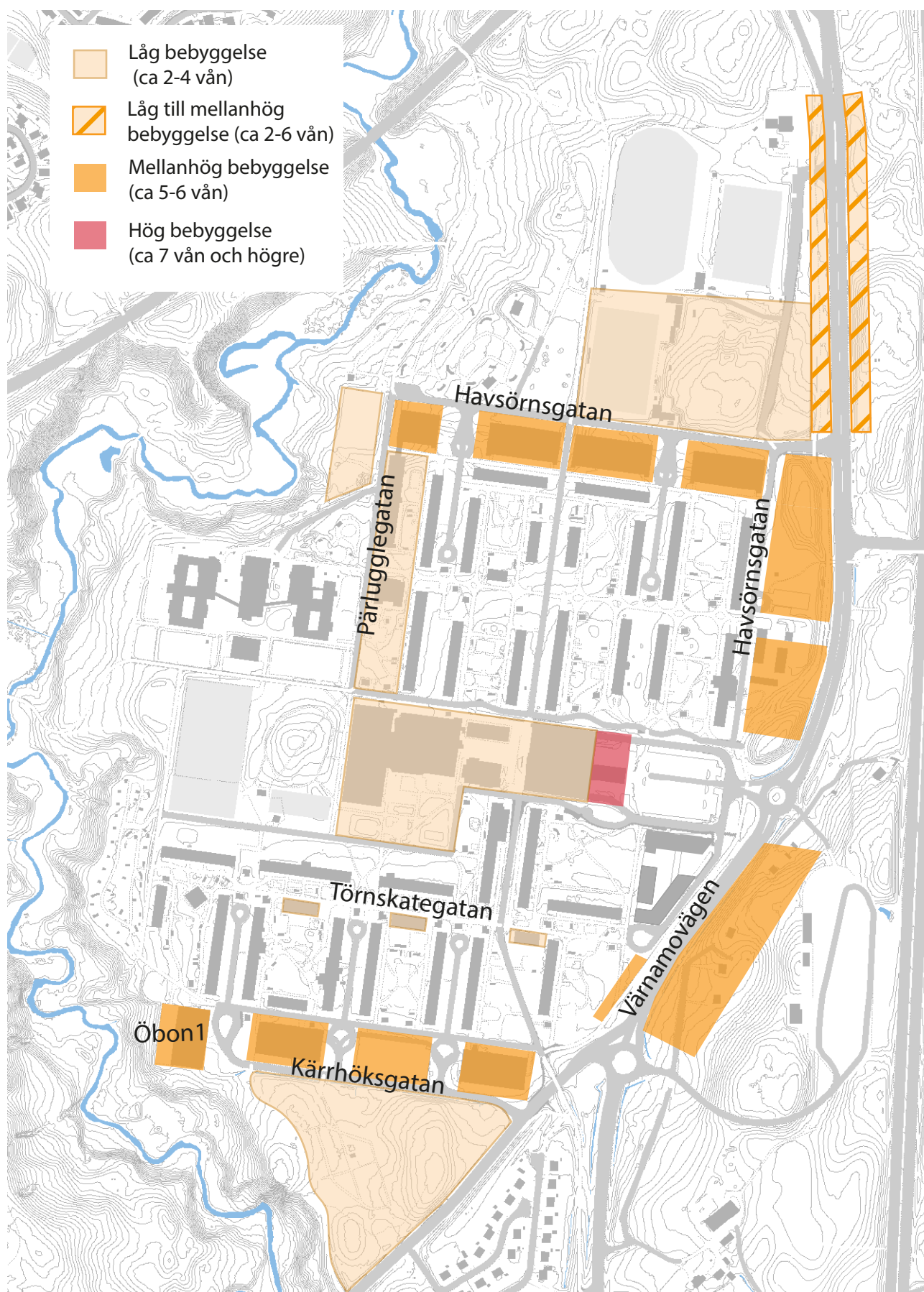
Mer variation

Den nya bebyggelsen ska ha ett eget arkitektonisk uttryck så den tydligt går att urskilja från den befintliga bebyggelsen. Det skapas på så sätt en tydlig ny årsring, vilken går att skilja från den tidstypiska miljonprogramsbebyggelsen. Nedan visas exempel på bebyggelse som skiljer sig från miljonprogramsebebyggelsen genom att ha varierat fasadmaterial och indrag i fasaderna.

Exempel på varierad arkitektur.

Det tillförs en blandad bebyggelse genom att området får ny bebyggelsestruktur, nya boendetyper och upplåtelseformer. Ny bebyggelsestruktur tillkommer genom att slutna och halvslutna kvarter tillförs, vilket också kan bidra till att den nya bebyggelsen tydlig kan gå att urskilja från befintlig. Området

Kartan visar den nya bebyggelsens höjder.

får nya bebyggelsetyper genom att det tillförs radhusbebyggelse och nya upplåtelseformer genom att det tillförs bostadsrätter. I dagsläget finns det endast lägenheter som är hyresrätter. I området finns främst lägenheter som är mellan 60-100 kvadratmeter. För att få blandade bostadsstorlekar i området bör det tillföras fler lägenheter som är både mindre och större. Större lägenheter var något som efterfrågades i medborgardialogen.

Bebyggelsehöjd och anpassning till befintlig bebyggelse

Bebyggelsen ska samtidigt anpassas i förhållande till sin omgivning. I de centrala delarna mot resecentrum kan bebyggelsen bli högre än befintlig bebyggelse för att markera centrum. I det södra området och intill Råslättskolan är bebyggelsen lägre för att anpassas till den låga bebyggelsen i skolområdet och villabebyggelse i Lockebo. Längs med Värnamovägen i norr kan bebyggelsen vara allt från två till sex våningar, beroende på hur högt exploateringsintresset när detaljplaneläggning blir aktuellt. Övrig bebyggelse utformas mellan hög cirka fem till sex våningar för att trappas ned i förhållande till befintliga 7-8 våningshusen. Den nya bebyggelsen ska placeras i förhållande till befintlig bebyggelse och ta vara på viktiga siktlinjer och stråk.

Riktlinjer för bostadskvarter

För att skapa god bebyggd miljö sätts riktlinjer för bebyggelsen som kommer från Spacescapes rapport "Mäta stad" från 2016. Riktlinjerna ska inte ses som absoluta mått utan riktlinjer som bör eftersträvas i kommande planering och utbyggnad.

- » Minst 40 procent av kvartersytan bör vara utemiljö för att skapa tillräcklig plats för utevistelse
- » 1500 kvadratmeter sammanhållen gård bör finnas inom varje kvarter för att innehålla en mångfald av funktioner och vara en mötesplats för boende i kvarteret.

Funktioner

Enligt översiktsplanen ska blandad bebyggelse eftersträvas för att ge förutsättningar för mer liv och rörelse. Med den nya bebyggelsen blandas bostäder, verksamheter och kontor. Råslätt består idag mestadels av bostäder förutom verksamheterna i centrum. Att tillföra mer verksamheter och kontor i området bidrar till en mer blandad bebyggelse och en mer levande stadsdel under fler av dygnets timmar.

I de nya kvarteren ska en blandad bebyggelse eftersträvas så långt som möjligt. I strategiska lägen längs med stadsstråken och centrumområdet ska det möjliggöras för centrumverksamhet i bottenplan för att kunna inrymma lokaler för verksamheter. Levande bottenvåningarna bidrar till trivsam gatumiljö och ger förutsättningar för mer liv och rörelse. Att placera verksamheter i bottenplan är således ytterligare ett sätt att stärka stadstråken och blanda bebyggelsen.

KÄLLA: GOOGLE STREET VIEW

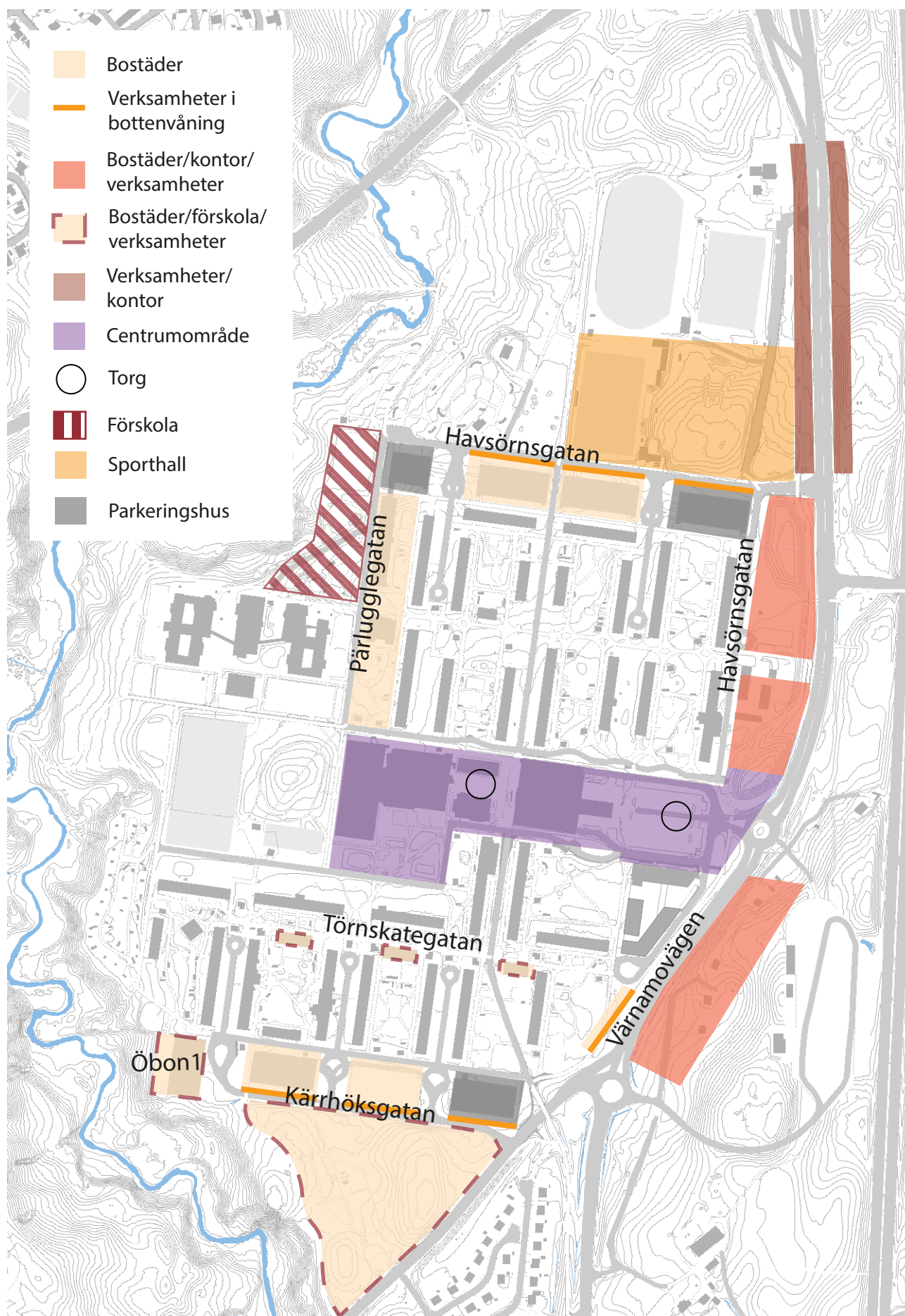
Exempel från Råbyvägen i Uppsala före gatuomvandling.

KÄLLA: GOOGLE STREET VIEW

Exempel från Råbyvägen i Uppsala efter gatuomvandling.

Bilderna visar exempel på gatuomvandling från trafikled till stadsgata med bebyggelse i

Kartan visar den nya bebyggelsens olika funktioner.

anslutning till gata och centrumverksamheter i bottenplan. Omvandlingen skapar förutsättningar för ett mer levande gaturum och ökar känslan av att köra igenom stadsdel istället för att passera. Längs med Värnamovägen placeras nya kontor och verksamheter för att stärka stadsstråket.

Idrott:

I norr ligger Råslätts idrottsplats med friidrott, fotboll och bandyis. Planer finns på att anlägga en ny sporthall på platsen vilket kommer bli en målpunkt för hela Jönköping. Det bidrar också till en blandad bebyggelse samt stärker Råslätt som en nod i Jönköping. Sporthallens entréer bör placeras mot gatan för att förstärka utpekade stråk.

Skola och förskola:

När Råslätt växer kommer det krävas fler förskolor. För närvarande detaljplaneras en ny förskola i nordväst för att skapa nya förskoleplatser och flytta ut befintliga förskoleavdelningar i Råslättskolan, vilket kommer leda till ett visst överskott av förskoleplatser i området.

I framtiden kan det finnas ett behov av mellan två till tre nya förskolor som motsvarar cirka 300 platser. Detta om området byggs ut enligt planprogrammet och på grund av behov av omförflyttning av befintliga förskolor.

Den nya utbyggnaden kan leda till ett behov av cirka en ny förskola med 120 platser under förutsättning att delar av bostäderna exempelvis blir trygghetsboende eller likande som inte genererar behov av förskoleplatser. Planförslaget innebär även att förskolan Pärlugglan måste omlokaliseras som består av 60 platser. I södra Råslätt längs med Törnskategatan finns tre befintliga förskolor som inom 10 års sikt behöver nya lokaler, vilket kommer leda till ett behov av ytterligare en förskola. Totalt kan det alltså finnas ett behov på mellan två till tre nya förskolor men hur många förskolor som behövs beror också på i vilken takt området byggs ut. Nya förskolor föreslås i första hand lokaliseras i Råslätts södra del där det kan inrymmas en till två nya förskolor. Inom övriga kvarter kan också lämpligheten av nya förskolor utredas i ett senare skede för att

sprida ut förskolorna i området.

Råslättskolan (F-6) och Stadsgårdsskolan (7-9) bedöms ha tillräcklig kapacitet för att klara byggnationen. Stadsgården är dock i renoveringsbehov vilket innebär att skolan kan behöva byggas om på sikt.

Parkeringshus:

I planprogrammet pekas tre platser ut som lämpliga för parkeringshus. Ett parkeringshus i söder och två i norr. För att klara placeringsbehovet för ny bebyggelse kommer det även krävas underjordiska garage under ny bebyggelse och att samtliga parkeringshus är minst 4-5 våningar. Parkeringshusen bör maximalt vara 6 våningar för att inte vara högre än nyttillkommen bebyggelse.

I bottenplan mot stadstråk kan delar av parkeringshusen användas för verksamheter för att skapa levande bottenvåningar mot gatan. Fasader utan entréer, fönster eller verksamheter kan upplevas otrygga, tomma och trista. Där det inte är möjligt att skapa verksamheter mot stadstråken är det därför viktigt att fasaden utformas med särskild hänsyn så att stråket upplevs tryggt. Parkeringshusen kan även vara inbyggda och kombineras med bostäder/verksamheter mot gatan. Se exempel nedan.

Exempel från parkeringshuset Smedjan

Bebyggelseområden

Centrumområde

Centrumområdet innehåller idag olika slag verksamheter, torg och skoländamål. Dessa användningar är tänkta att fortsätta även i framtiden. Området är dock i behov av renovering och kan komma att byggas om. För att ge plats till det här centrumområdet utökats i planprogrammet. Under medborgardialogen kom det även fram önskemål om mer lokalytor för verksamheter.

Ett möjligt framtida scenario för de övriga centrumdelarna kan vara att dela upp byggnadsvolymer på ett annat sätt och placera om dem för att skapa ett genomgående stråk.

Befintligt torg:

Torget mellan centrumbyggnaden och Stadsgården utgör en viktig mötesplats och bör därför finnas kvar. Dess storlek och läge kan däremot komma att förändras, beroende på vilken lösning man väljer. Ett förslag som tidigare har tagits fram är att komplettera torget med en stor trappa. Befintlig byggnad norr om torget som inrymmer tandvården ska rivas och komma att ersättas med ny bebyggelse i förslagsvis två-tre våningar.

Förslag på ny trappa vid torget, Enter arkitektur.

Nytt entrétorg

Befintlig parkeringsplats framför centrumbyggnad utgör det första intrycket man får när man kör in i Råslätt. Platsen kommer att förstärkas med ett nytt resecentrum och i anslutning till centrumbyggnaden föreslås en högre byggnad mot platsen. Söder om parkeringsplatsen har det nyligen byggts en ny vårdcentral som ramar in och förstärker stadsrummet. Resecentrum och den nya bebyggelsen skapar tillsammans ett nytt entrétorg till Råslatts centrum.

Planprogrammets intention med detta område är att åstadkomma ett sammanhållet intryck och skapa ett välkommande stadsrum för både boende och besökare till Råslätt.

Nytt entrétorg markerat i lila, Enter arkitektur

Illustration över nytt resecentrum och ny vårdcentral

Kvarter vid Havsörnsgatan (öst-västlig)

Kvarteren vid Havsörnsgatan innehåller flerbostadshus i sex våningar, varav den översta våningen är indragen. Husen kan förslagsvis utformas som U-formad för att skapa halvöppna innergårdar, som är avskärmade mot Värnamovägen. För att åstadkomma stadsmässighet, bör entréerna orienteras mot gatan. Centrumverksamheter i bottenplanet mot Havsörnsgatan kan bidra till liv och rörelse i gaturummet under dygnets alla timmar.

Parkeringen är tänkt att ske i parkeringsgarage under hela gårdsytan. För att möjliggöra den föreslagna bebyggelsen, behöver de befintliga parkeringsdäcken rivas. Detta innebär att ett eller två nya parkeringshus behöver byggas, för att täcka det sammanlagda parkeringsbehovet.

Modell över föreslagna ny bebyggelse, sett från nordväst.

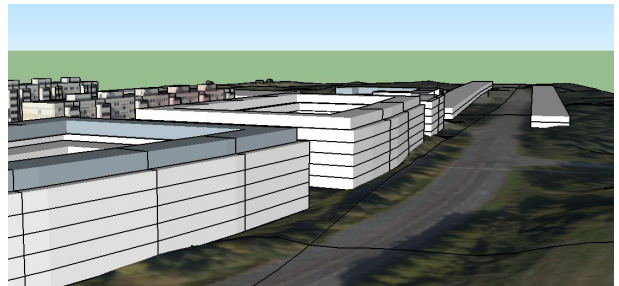
Kvarter vid Värnamovägen

Vid Värnamovägen föreslår programmet flerbostadshus placerade längs gatan för att stärka gaturummet.

I norr planeras det för ny bebyggelse i lamellform mellan två till sex våningar som innehåller kontor och verksamheter. För att genomföra den föreslagna bebyggelsen mellan motorvägen och idrottsytan behöver en befintlig vattenledning flyttas, vilket inte är beslutat i dagsläget.

Mellan Havsörnsgatan (nord-sydlig) och Värnamovägen föreslås bostäder, kontor och centrumverksamhet i bottenplan. För

att åstadkomma bra boendemiljöer föreslås kvarteren utformas slutna alternativt halvslutna, vilket utreds närmare i kommande detaljplan. De halvslutna kvarteren kan förslagsvis öppna sig mot den befintliga bebyggelsen med stadsradshus mot Havsörnsgatan. Flerbostadshusens höjd är fem plus en indragen våning och stadsradhusen är två till tre våningar.

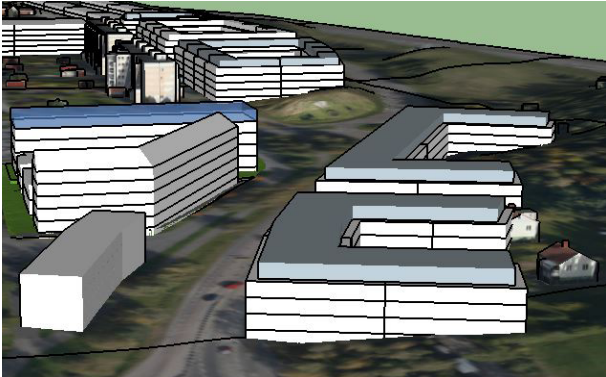
Modell över föreslagna ny bebyggelse längs med Värnamovägen, sett från sydöst.

Exempel från kvarteret Maskinen i Jönköping där radhusbebyggelse blandas med flerbostadshus i samma kvarter.

I söder föreslås bebyggelse i fyra våningar plus en indragen våning för att anpassas till omgivningen. På västra sidan av Värnamovägen föreslås ett lamellhus med bostäder och centrumverksamhet i bottenplan. På östra sidan av Värnamovägen föreslås halvslutna kvarter med bostäder, kontor och verksamhet.

För samtliga kvarter längs Värnamovägen ska entréerna orienteras mot gatan för att åstadkomma stadsmässighet. Där det är lämpligt kan det finnas centrumverksamhet i bottenvåningar, vilket kan bidra med att skapa liv och rörelse i gaturummet under dygnets alla timmar.

Modell över förslagen ny bebyggelse längs med Värnamovägen, sett från syd.

Kvarter vid Pärlugglegatan

Vid Pärlugglegatan föreslår planprogrammet radhus/parhus/kejdehus eller flerbostadshus i en höjd på två till fyra våningar. Entréerna bör orienteras mot gatan.

Modell över förslagen ny bebyggelse längs Pärlugglegatan, sett från syd.

Exempel på radhusbebyggelse

Kvarter norr om Kärrhöksgatan

Norr om Kärrhöksgatan föreslår planprogrammet nya flerbostadshus i fem våningar, varav den översta våningen är indragen. Byggnadskropparna föreslås utformas U-formad, med de halvöppna gårdssidorna vända mot den

befintliga bebyggelsen. För att åstadkomma stadsmässighet, bör entréerna orienteras mot gatan. I bottenvåning mot Havsörnsgatan kan även centrumverksamhet inrymmas i begränsad utsträckning, vilket bidra till liv och rörelse i gaturummet under dygnets alla timmar.

Parkeringen är tänkt att ske i parkeringsgarage under hela gårdsytan.

Modell över förslagen ny bebyggelse längs med Kärrhöksgatan, sett från väst.

För att möjliggöra den föreslagna bebyggelsen, behöver de befintliga parkeringsdäcken rivas. Sannolikt behöver ett nytt parkeringshus byggas, för att täcka det sammanlagda parkeringsbehovet.

Kvarter söder om Kärrhöksgatan

Kvarteret söder om Kärrhöksgatan är till stor del skogsbevuxen och innehåller ett område med kolonilotter längre in. Här föreslår planprogrammet istället att uppföra rad- eller flerbostadshus i två till fyra våningar. Området föreslås även för skoländamål och är tänkt att kunna innehålla en till två förskolor. Dessa bör placeras längre in i området, dels av trafikbuller- och trafiksäkerhetsskäl och dels för att kunna ordna en bra utemiljö. Området kan även innehålla centrumverksamhet.

Öbon 1

Fastigheten Öbon 1 utgör Råslatts yttre bebyggelsekant i sydväst mot skogsområdet mellan Råslätt och Grästorps.

Här föreslår planprogrammet ett flerbostadshus i fem våningar, varav den översta våningen är

indragen. I bottenvåningen mot Havsörnsgatan kan även centrumverksamhet inrymmas i begränsad utsträckning. Fastigheten kan alternativt utnyttjas för förskola. Entréerna bör orienteras mot gatan.

Förskolor söder om Törnskategatan

På sikt behöver förskolorna söder om Törnskategatan flyttas ut, vilket möjliggör att omvandla husen till bostäder eller verksamheter i en höjd på förslagsvis två till tre våningar. Då byggnaderna ligger mitt i området där det inte finns någon trafik bör det inte tillföras verksamheter som genererar trafik. Lämpliga verksamheter kan istället vara exempelvis föreningslokaler eller annan verksamhet kopplat till bostäderna. För att stärka stråket och uppnå god stadsmässighet, bör entréerna orienteras mot gata.

Grönstruktur

Behålla de gröna kvaliteterna så långt som möjligt och förbättra tillgången till dem och dess kvaliteter

Råslätt har stor tillgång till många och olika typer av grönområden. Inne i området finns gröna gårdar, parker och rekreationsstråk. I området är husen placerade med mellanrum vilket skapar en sammanhängande grönstruktur där de privata och offentliga grönytorerna är sammankopplade. Mellan husen finns mer privata gröna gårdar med bland annat lek- och grillplatser. I området finns även tre allmänna parker. Gröna rekreationsstråk som kantas av träd och grönytor länkar samman gårdarna och parkerna.

Omkring området finns stora naturområden med höga naturvärden och i utkanten finns även koloniområden med gröna kvaliteter. Enligt grönstrukturplanen ska det eftersträvas att bostäder har 300 meter till ett grönområde och 500 meter till ett större grönområde. Nästan hela Råslätt uppfyller dessa kriterier och eftersom området även har gott om gröna gårdar bedöms tillgången till grönska som god i hela området. Råslätt har också god tillgång till grönområden med sociala kvaliteter i jämförelse med andra områden i Jönköping. Däremot är flera grönområden bullerutsatta.

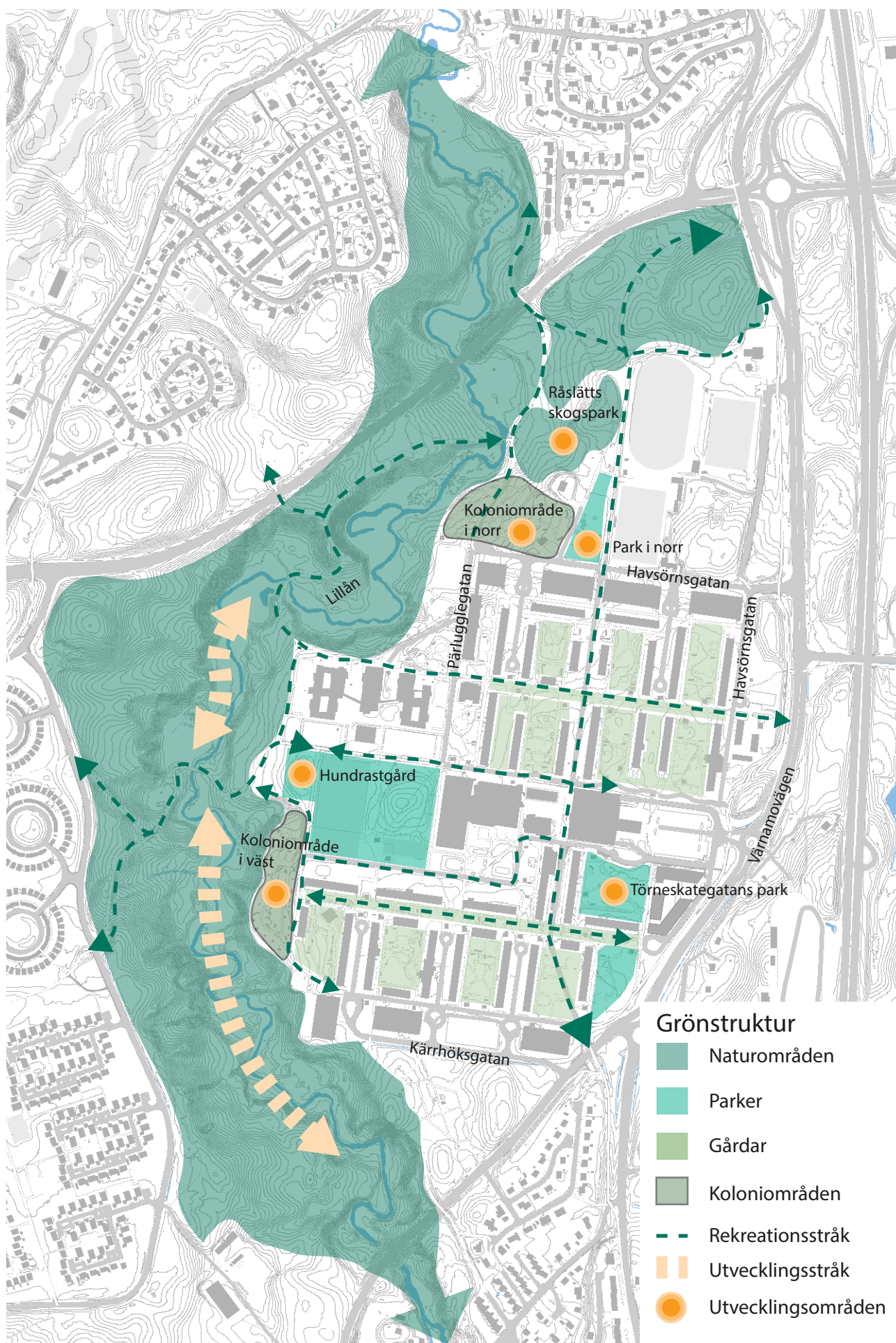
De gröna områdena i Råslätt är en stor kvalitet som så långt som möjligt ska behållas. De gröna värdena är något som uppskattas av boende i Råslätt och grönområden utnyttjas även av skolorna. I medborgardialogen framkom en

tydlig önskan om att inte bebygga grönområdena mellan husen. Det inkom även förslag på att utveckla och få tillgång till grönområden på olika sätt samt skapa fler lekplatser och platser för aktivitet. I takt med att Råslätt växer med mer bebyggelse ökar behovet av tillgången till grönområdena och fler gröna mötesplatser. Planprogrammet föreslår därför ett antal utvecklingsplatser och utvecklingsstråk för att rusta upp och skapa nya mötesplatser samt förbättra tillgången till grönområdena.

Utvecklingsområden och utvecklingsstråk

Lillån:

Utvecklingsstråk föreslås längs med Lillån för att skapa bättre tillgång till naturområdet. På vissa platser är det möjligt att ta sig ner till Lillån men längs med ån är det svårt att ta sig fram. Nya stigar föreslås anläggas längs med ån där det är möjligt utifrån höjdskillnaderna. Ut med stråket föreslås även nya sittplatser anläggas för att skapa nya mötesplatser. Det kan även utredas om det är möjligt att anlägga slingor för terrängcykling. Lillån ligger ett par meter nedanför Råslätt vilket gör att det nere i ravinen inte upplevs som att det ligger ett större bostadsområde intill. Grönområdet är dessutom ett av få områden i Råslätt som inte är bullerutsatt. Genom att utveckla stråket längs Lillån kan fler ta del av naturområdet och en naturupplevelse tillskapas nära bostaden. Att få förbättrad tillgång till Lillån var ett önskemål i medborgardialogen och ansågs viktigt i takt om Råslätt får mer bebyggelse. Det bidrar också till att förbättra kopplingarna då naturområdet till

Kartan visar befintlig grönstruktur, föreslagna utvecklingsstråk och utvecklingsområden för att stärka och skapa nya gröna mötesplatser

viss del är en barriär mellan Råslätt och Grästorps.

Hundrastgård

En ny hundrastgård föreslås söder om Råslättskolan och väster om fotbollsplanerna. I medborgardialogen efterfrågades en hundrastgård då området där den nya förskolan vid Pärlluggleagartan detaljplanläggs nyttjas som hundrastgård idag. Platsen väster om fotbollsplanerna var en av de platserna som föreslogs som ny hundrastgård.

Törneskategratans park

Törneskategratans park föreslås förstärkas och rustas upp. Parken har ett strategisk läge då den ligger centralt och kommer bli en viktig mötesplats när vårdcentralen intill har byggts klart och ett nytt resecentrum tillkommit.

Flertal förslag hur parken kan utvecklas har inkommit i medborgardialog, varför planprogrammet föreslår att rusta upp parken. Utformning och innehåll av parken bör utredas vidare men förslagsvis kan parken delvis inriktas mot yngre barn och få en ny lekplats. I parken kan det även finnas utrymme för andra aktiviteter eller café samt blommande träd och buskar.

Park i norr

Mellan koloniområdet och idrottsplatsen i norr föreslås en ny park anläggas. Platsen är idag outnyttjad.

Utformning och innehåll bör utredas vidare men förslagsvis kan platsen utnyttjas för aktivitet för äldre barn. Det kan bidra till att stärka det rekreationsstråket norrut och stärka det norra området som mötesplats ytterligare. Den nya sporthallen kan också innebära att det finns ett ökat behov av mötesplatser intill idrottsområdet.

Råslätt skogspark

I Råslätt skogspark låg det tidigare en naturbruksskola från 1800-talet och kvar finns träd och buskar från den tiden. Parken har under de senaste åren rustas upp med bland annat ny trädplantering, informationsskyltar och en ny grillplats. Det har tidigare funnits förslag på att utöka skogsparken och tillföra nya exotiska träd

på gräsmarken norr om parken med koppling till de nationaliteter som finns i Råslätt. Det skulle kunna vara ett sätt att utveckla parken vidare.

Koloniområdena

Kolonilotterna är generellt sett en viktig kvalitet för Råslätt.

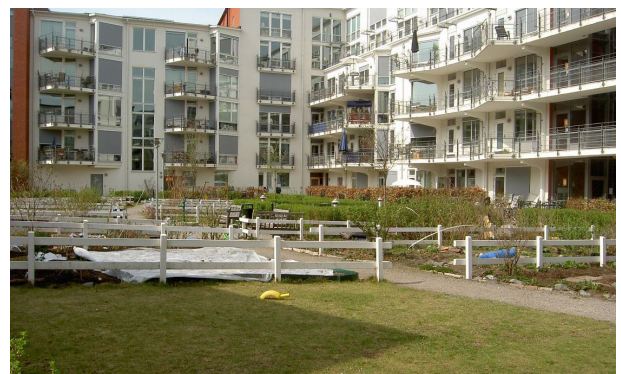
Koloniområdet i norr föreslås bevaras och kan tänkas utvecklas med en mer publik verksamhet, exempelvis café och gemensamt växthus eller dylikt.

Koloniområdet i väster föreslås bevaras och fortsatt utvecklas som koloniområde.

Det södra koloniområdet bedöms vara lämplig för nyexploatering. Kolonilotterna som försvinner kan tänkas ersättas genom odling på innergårdarna samt utökning av övriga kolonilotter.

Illustration över odling på Råslätts innergårdar

Exempel på permanent odling på innergård från Stockholm

KONSEKVENSER

Nollalternativ

Nollalternativet innebär att nuvarande markanvändning fortsätter. Råslätt förtätas inte och boendeantalet kommer i stort sett inte förändras.

Befolkningsunderlaget kommer att vara detsamma som idag, vilket gör att det blir svårt att utveckla kollektivtrafik, handel och service inom området. Det bedöms även bli svårare att ta sig an områdets sociala utmaningar.

Vätterhem kommer även i framtiden vara den största fastighetsägaren och äger alla bostäder i området.

En blandning av upplåtelseformer och boendetyper uteblir och det kommer endast finnas hyresrätter.

Parkeringsdäcken och koloniområdet i söder kommer att finnas kvar. Pågående detaljplan för ny förskola vid Pärlogglegatan berörs inte.

Miljöbedömning

Vid upprättandet av detaljplaner eller planprogram, ska kommunen bedöma om genomförandet kan medföra betydande miljöpåverkan vilket innebär att en miljökonsekvensbeskrivning enligt PBL 5:10 och MB 6:11-18 skall upprättas. För att klargöra om planen kan innebära en betydande miljöpåverkan behöver en så kallad behovsbedömning göras.

Undersökning av miljöpåverkan

Den sammantagna bedömningen är att programmets genomförande inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i den betydelse som avses i PBL. Därmed behöver en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) enligt Miljöbalken inte upprättas. I efterkommande detaljplaneskeden som berör planområdet, behöver miljöpåverkan bedömas i varje enskild detaljplan, för att klargöra om en miljökonsekvensbeskrivning behöver upprättas.

Programområdet är delvis utpekad i översiktsplanen, varför planprogrammet

bedöms vara förenligt med denna. Trots det att programmet berör riksintressen i viss utsträckning, så bedöms det ändå vara förenligt med dessa. Planprogrammets positiva konsekvenser bedöms sammantaget vara övervägande, med en mer effektiv markanvändning och ett mer effektivt resursutnyttjande.

Översiktsplan

Planprogrammet är delvis utpekad i översiktsplanen. Tre områden finns utpekade som förtättnings- och omvandlingsområden. Två områden vid idrottsplatsen som enligt översiktsplanen är reserverade för idrottsändamål och en vid det södra koloniområdet. Råslätt ligger inom zonen tätortsbebyggelse. Enligt de riktlinjer som finns för tätortsbebyggelse ska utveckling ske genom förtätning och omvandling. Planprogrammet innebär omvandling på redan ianspråktagen mark vilket innebär förtätning inom tätortsgränsen och undvikande av tätortutbredning i enlighet med översiktsplanens viljeriktning.

Hälsa och säkerhet

Programmet föreslår inga nya områden som innehåller farliga verksamheter. Den befintliga bensinstationen söder om Röde Påle kan begränsa möjligheten till de föreslagna kontorsverksamheterna i dess anslutning. Vid byggnation närmare än 50 meter till bensinstationens fastighetsgräns behöver en riskutredning tas fram för att bedöma förutsättningarna på plats. Detta ska ske i samband med en framtida detaljplan för området.

Områden med höga naturvärden

Framförallt naturområdet i anslutning till Lillån innehåller höga naturvärden. Enligt programförslaget kommer området tas måttligt i anspråk genom enstaka promenadstigar eller dylikt. Påverkan på naturvärdena bedöms därför som godtagbar. Vid anläggande av en ny sporthall kommer tallar sydöst om idrottsplatsen att påverkas. Dessa tallar har naturvärdesklass 3 och är nyckelbiotop enligt kommunens naturvårdsprogram. I vilken mån det är möjligt

att bevara träden får utredas vidare i kommande detaljplan.

Dagvatten

Närmsta recipient för dagvattnet i Råslätt är Lillån, som idag har måttlig ekologisk status samt ej god kemisk status. Miljökvalitetskraven som ställs på Lillån är att vattendraget ska uppnå god ekologisk status till 2027.

En dagvattenutredning har inte tagits fram i samband med detta planprogram, däremot kommer omhändertagandet av dagvatten utredas i de kommande enskilda detaljplanerna för Råslätt.

Trafik

Programförslaget bedöms innebära en enbart marginell ökning av biltrafik. Inga större mängder biltrafik leds in i området, varför trafikens påverkan avseende vägtrafikbuller och luftkvalitet på området anses vara godtagbar.

Spårtrafik som på sikt kan bli till i området, förutsätter ett säkerhetsavstånd till angränsande bebyggelse, vilket planprogrammet har tagit hänsyn till genom lämpliga gatusektioner och lämplig placering av den föreslagna bebyggelsen.

Eventuell påverkan av buller och vibrationer från spårvägen är beroende på vilken sträckning som blir aktuell och kommer i så fall att utredas i ett senare skede.

Miljökvalitetsnormer

Sammantaget bedöms planprogramsförslaget inte medföra att gällande miljökvalitetsnormer för luft och vatten kommer att överskridas.

Miljömässiga konsekvenser

Programområdet innehåller idag inga tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter och inga nya sådana är tänkta att etableras här. I anslutning till Råslätts norra fotbollsplan ligger däremot en bensinstation som nås från Värnamovägen. Den kan komma att påverka möjligheten att uppföra kontor.

Riksintressen

Järnväg:

Planprogramförslaget bedöms inte komma i konflikt med riksintresset för framtida järnvägsutbyggnad för Götalandsbanan och Europabana eller höghastighetsjärnväg eftersom området redan är bebyggt och föreslagen exploatering ligger i anslutning till befintlig bebyggelse.

Naturvård

Riksintresset Tabergsåns och Lillåns raviner bedöms inte påverkas negativt av planförslaget. De utvecklingsstråk som föreslås längs med Lillån bedöms kunna anläggas utan att naturvärdena påverkas negativt.

Väg

För att inte påverka riksintresset för E4an har all bebyggelse placerats mer än 50 meter från vägen enligt Länsstyrelsens och Trafikverkets riktlinjer.

Natur

Planförslaget bedöms inte påverka värdefulla naturområden med höga naturvärden (klass 1 och 2) i enlighet med översiktsplanens riktlinjer. Däremot försvinner och ianspråk tas gröna områden intill stråk och befintlig bebyggelse där naturvärdena inte är de högsta.

Naturområdena med högsta naturvärdesklass Lillåns ravin (klass 1) och Råslätts skogspark (klass 2) bevaras och de åtgärder som föreslås är endast mindre åtgärder för att rusta upp och bättre tillgängliggöra områdena.

Vid anläggande av en ny sporthall kommer tallar som har naturvärdesklass 3 och är nyckelbiotop att påverkas. Tallarna hyser rätt levnadsvillkor för rödlistad skalbagge. I vilken mån det är möjligt att bevara träden får utredas vidare i kommande detaljplan för friidrottshallen.

Bebyggelsen föreslås intill befintlig bebyggelse och längs med stråk på bland annat parkeringsytor men även på restytor och grönytor intill stråken men där naturvärdena inte är höga.

I södra delen föreslås bebyggelse där det idag är naturområde och koloniområde. Området har inga höga naturvärden och östra delen är sedan tidigare detaljplanelagd för föreningsverksamhet-organisation kyrka, men dock inte bebyggd. Planprogramförslaget innebär att naturområdet exploateras och koloniområdet försvinner. Naturområdet har främst värden som genomgångsnatur då det går en gång- och cykelväg intill Lillåns ravin. För att inte påverka kopplingen negativt ska gång- och cykelvägen fortsatt ha en god framkomlighet men sträckningen kan dock behöva anpassas till ny bebyggelse.

Vatten

Utredning hur dagvatten ska hanteras behöver tas fram i kommande detaljplaner. Dagvattenhantering ska ske så att Lillån inte påverkas negativt. Ledningsnätet kommer troligen behöva förstärkas och ledningar kan behöva flyttas vid nybyggnation.

Kulturmiljö

Stads- och landskapsbild

För att bevara och påverka det befintliga kulturvärdet så lite så möjligt har ny bebyggelse främst placerats i områdets ytterkant. Råslätt är ett tidstypiskt exempel på miljonprogramsbebyggelse som karaktäriseras av skivhus i 6 till 8 våningar med grönstruktur i mellan, trafikseparering och centrumfunktion i mitten av området. Genom att främst placera bebyggelse i områdets ytterkant bevaras kulturvärdena inne i området och en tydlig årsring skapas som skiljer gammal och ny bebyggelse åt.

I områdets ytterkant förändras områdets utseende och får ett mer variationsrikt uttryck. Gatorna förändras från trafikleder för motortrafik till stadsstråk där trafikslagen samlas och gatan kantas av bebyggelse. För att ta hänsyn till de befintliga byggnadernas kulturvärden ska den nya bebyggelsen ha ett tydligt eget arkitektonisk uttryck. Det skapar ett komplement till befintlig bebyggelse och en tydlig skillnad mellan gammalt och nytt. Att skapa en ny årsring är således ett sätt att ta hänsyn till de befintliga kulturvärdena.

Inne i området kommer Råslätt i stort fortsätta vara trafikseparerat för att bevara kulturvärdena. Intill centrumområde pekas dock ett utvecklingsstråk ut för kollektivtrafik för att förbättra kopplingarna västerut. Däremot öppnas inte stråket för biltrafik.

I centrumområdet föreslås vissa förändringar då området är i behov av renovering. Byggnadsvolymer kan komma att placeras på annat sätt för att skapa ett genomgående stråk och ny högre bebyggelse kan tillkomma för att markera och stärka centrum. Det innebär att centrumområdet förändras men ursprungstanken finns kvar med en centrumfunktion i mitten av Råslätt.

Kulturvärdena bedöms sammanfattningsvis inte påverkas negativt då de kulturvärdena bevaras inne i området och förtätningen främst sker i områdets ytterkant.

Fornlämningar

De fornlämningar som finns i Råslätt kommer troligen inte att påverkas av ny bebyggelse, vilket utreds närmare när området detaljplaneläggs.

Trafik

Bil- och fordonstrafik

Gatustrukturen för fordonstrafiken kommer i stort vara samma som idag. Gatorna för fordonstrafik kommer ligga kvar i områdets ytterkanter för att låta området fortsatt vara bilfritt i så stor sträckning som möjligt. Gatorna för fordonstrafik omvandlas däremot till stadsgator där olika trafikslag samlas. Framkomligheten för bil- och fordonstrafiken bedöms dock fortsättningsvis vara god.

Den nya bebyggelsen innebär något ökade trafikflöden eftersom det tillförs nya bostäder och verksamheter. Trafikökningen bedöms dock vara marginell och inte påverka framkomligheten nämnvärd. En mer noggrann analys av trafikflöden görs i samband med att nya detaljplaner tas fram för området.

Gång- och cykeltrafik

Planprogrammet kommer att förbättra

framkomligheten för gång- och cykeltrafikanter genom att gång- och cykelvägar tillförs på sträckor där det idag saknas. Havsörnsgatan i nordsydlig riktning omvandlas till stadsstråk och biltrafik tillförs i södra delen som idag endast nyttjas av gång- och cykeltrafik. Framkomligheten för gång- och cykeltrafik bedöms dock fortsättningsvis som god då stråket blir en gångfartsgata där gående och cyklister prioriteras.

Kollektivtrafik

Planprogramsförslaget skapar positiva effekter för kollektivtrafiken. Ett nytt resecentrum tillkommer där busshållplatsen flyttas upp från garaget som idag kan upplevas som mörkt och otryggt. Framkomligheten för kollektivtrafiken säkras genom att busstrafiken får separata körfält. Utvecklingsstråken skapar dessutom bättre kopplingar västerut. Planprogramsförslaget möjliggör även för spårtrafik i framtiden, vilket är ett hållbart färdmedel.

Hälsa och säkerhet

Markföroreningar

I området finns två kända potentiellt förorenade områden, en förbränningsanläggning vid isbanan och bensinstationen vid Röde påle. En ny sporthall pekas ut i närheten av isbana och kontorsbebyggelse i närheten av bensinstationen. I kommande planering behöver det utredas vilket säkerhetsavstånd som behövs till de potentiellt förorenade områdena eller om det behöver saneras.

Buller och vibrationer

Bullernivåerna är framförallt höga längs med E4an, Värnamovägen och Havsörnsgatan. Ny bebyggelse väster om Värnamovägen skapar en bullerdämpande effekt för befintlig bebyggelse. För ny bebyggelse kan bullernivåerna hanteras genom hur bebyggelsen placeras och fördelning av rum. Hur bullernivåerna hanteras behöver studeras vidare i kommande detaljplanering.

Vid eventuell utbyggnad av spårväg kan vibrationer tillkomma. Hur det hanteras behöver studeras vidare i kommande planering.

Farligt gods

E4:an utgör trafikled för farligt gods. För bebyggelse som ligger närmare en 150 meter behöver en riskbedömning göras. Bebyggelsen har placerats som närmast 50 meter från E4an för att ha ett säkerhetsavstånd.

Brandskydd

Räddningstjänstens tillgänglighetskrav för utrymning ska uppfyllas för befintlig såsom den planerade bebyggelsen.

Risk för erosion, sedimentation, ras och skred

För ny bebyggelse närmast ravinerna kommer sannolikt geotekniska utredningar behövas, vilket behöver utredas vidare i kommande detaljplan.

Miljö- och hälsofarliga ämnen och radon

Inga markundersökningar och radonmätningar har gjorts i planprogrammet. Det ska utredas vidare i kommande detaljplaner för att säkerställa markens lämplighet.

Ljus- och skuggpåverkan

Ny bebyggelse kommer innebära att befintlig bebyggelse och gårdar skuggas till viss del. Vid förtätning bedöms viss skuggpåverkan som acceptabel. Eventuell skuggpåverkan behöver utredas vidare i kommande detaljplan.

Avfall

Hur avfallshanteringen hanteras studeras vidare i kommande planering. Avfallsbilar kommer behöva angöra området och eventuellt vända, rekommenderade ytor ska därför följas. Avfallshantering inom fastigheterna ska placeras så att personal lätt kan nå den.

Energi

Planprogramsförslaget har anpassat och tagit hänsyn till fjärrvärmeledningar. I vissa lägen kommer dock fjärrvärmeledningar påverkas och behöva flyttas vid nybyggnation.

Sociala konsekvenser

Råslätt byggdes som en del av miljonprogrammet, i slutet av 1960-talet och i början på 1970-talet. Många miljonprogramsområden i Sverige har generellt sett kämpat med sociala problem i olika grader. De sociala problemen i Råslätt har varierat genom åren. Men i jämförelse med andra miljonprogramsområden i Sverige så är och har Råslätt varit relativt välmående och välfungerande. Vätterhems relativt nyligen genomförda undersökningar visar att de boende i Råslätt trivs. Några förklaringar till detta kan vara Vätterhems proaktiva arbete i området under lång tid, skötseln av området som helhet, satsningar på områdets grönområden, senare årens integration av studenter i området, områdets goda kollektivtrafikförsörjning genom stombusslinje 1, satsningar på områdets skolor, ett relativt väl fungerande centrum som lokalinvånarna stöttar samt kommunens relativt goda arbetsmarknad. Även Vätterhems krav på att framtida boende inte får ha några anmärkningar enligt kreditupplysning kan tänkas vara en faktor. Dock kämpar många miljonprogramsområden mot fördomarna kring denna typ av områden.

Råslätt har idag relativt få besökare från andra stadsdelar. Idrottsplatsen (med skridskobanan och friidrottsanläggningen) lockar till sig besökare utifrån. Annars är vårdcentralen, badhuset och stormarknaden i stadsdelens centrum målpunkter som kan tänkas dra till sig besökare utifrån. En del boende i stadsdelar söder om Råslätt och som jobbar inne i Jönköping handlar på stormarknaden i Råslätt på vägen hem. Här är det tänkbart att den smidiga parkeringen utanför centrumgallerian är en faktor till stoppet på stormarknaden.

Oavsett i vilken stadsdel man bor i vill Jönköpings kommun att alla människor ska få förutsättningar till ett bra liv. Det råder bostadsbrist idag och det finns många fördelar med att förtäta i stadsdelar med fungerande servicestrukturer. Råslätt har bra service i form av skolor, viss handel, vårdcentral, rekreationsområden och områden för idrott och god kollektivtrafik.

Nya bostäder och en god förtätning i ett miljonprogramsområde kan minska segregationen och tillkomsten av nya bostäder i Råslätt där det inte byggts i på 50 år kan betyda mycket för framtiden. Nya bostäder och nya invånare skapar också bättre underlag för den service som finns och för ny service att växa fram. En självförsörjande stadsdel kan också vara bra för minskat antal onödiga bilresor i staden. Utifrån de sociala konsekvenserna är det viktigt att de nya bostäderna och förtätning bidrar till fysiska miljöer som människor trivs i och vill vistas i. Utvecklingen ska ske på ett sådant sätt att det blir enklare och mer inbjudande att röra sig inom stadsdelen och till närliggande stadsdelar. Oftast sker förtätning i miljonprogramsområdena på platser som idag inte är så attraktiva. Vilka sociala miljöer skapar förändringarna? Kan också förtätningen skapa förutsättningar för nya målpunkter att växa fram? Kan förändringar bidra till att besöken från andra stadsdelar ökar? Det planerade idrottscentrumet (med bland annat en ny sporthall) kommer troligtvis stärka idrottscentrumet som målpunkt för besökare utifrån.

Många miljonprogramsområden är planerade efter storskalighet och likformighet (både vad gäller gestaltning, struktur och upplåtelseformer). De boende i Råslätt uppskattar särskilt de stora bilfria och lugna grönområdena som finns mellan husen. En förtätning kan bidra till att området får andra stadsmässiga kvalitéer; som kan göra den fysiska miljön mer attraktiv. Utvecklingen av den östvästliga och den nordsydliga Havshörnsgratan till stadsgata (med trädtrader och så vidare) kan komma att öka viljan att vilja bygga kvarter utmed dessa. Den nordsydliga Havsörnsgratan kommer bli ett stråk mellan resecentrum och idrottscentrumet. Den östvästliga Havsörnsgratan kommer bättre sammanlänka idrottscentrumet och bostäderna. En utveckling av dessa två gator ses som viktiga nycklar för att utveckla Råslätt och få till stånd nya bostäder.

Utifrån de sociala konsekvenserna så kan en förtätning vara positiv utifrån att olika typer bostäder kan byggas och med olika former av upplåtelseformer och prisnivåer (vilket kan attrahera olika typer av människor). Större

variationer kan också ha stor betydelse för bilden av området; både bland de boende och boende i andra stadsdelar. En större variation bidrar inte bara till en mer spännande stadsdel utan kan också skapa förutsättningar för boende att göra så kallad boendekarriär inom området. En generell utmaning för vissa miljonprogramsområden är att få folk att vilja bo kvar i området; även de som får möjligheten att flytta därifrån. Studier har visat att inkomstnivåerna är lägre och arbetslösheten högre i miljonprogramsområdena än i andra typer av stadsdelar; vilket styrker tesen om att när en boende till exempel får bättre inkomst så ökar risken för att den väljer att flytta därifrån.

Förhoppningsvis leder en förtätning och en utveckling av Råslätt till att de offentliga rummen får en sådan kvalitet att det bidrar till att höja attraktiviteten och tryggheten. De offentliga rummen måste vara inbjudande både för besökarna och framförallt för de boende.

2021 blir det nya resecentrumet i Råslätt klart. Den fysiska miljön på torget och resecentrum lyfts. Detta innebär också att hållplatserna för stombusslinjen och andra busslinjer flyttar upp till markplan framför entrén till Råslätt centrum. Tidigare låg hållplatserna under markplan och i garaget. En plats som upplevdes som otrygg av många. Stombusslinjens attraktivitet kommer öka ytterligare genom att linjen kommer köras av elbussar. I denna stund pågår också arbetet med att färdigställa den nya vårdcentralen, som kommer ligga söder om resecentrumet. Ombyggnationen av det nya resecentrumet och tillkomsten av den nya vårdcentralen kommer stärka centrumaxeln i Råslätt. En framtida omvandling av torget väster om centrumgalleriet skulle stärka centrumaxeln ytterligare. Satsningar i centrumaxeln kan ha betydelse för utvecklingen och attraktiviteten i stadsdelen som helhet.

Förslaget bedöms också få positiva sociala konsekvenser då förslaget stärker och utvecklar grönområden och rekreationsområden i stadsdelen.

Skolor är en viktig faktor för de sociala konsekvenserna. Skolans allmänna miljö är

viktig för barnens välmående och skolans kvalitet avseende förmågan att utbilda barnen är viktigt för att barnen i stadsdelen ska få jämlika möjligheter till god utbildning som barnen i andra stadsdelar. Skolornas utemiljö har stor betydelse för barnen. Stora, gröna, tilltalande och varierande utemiljöer har positiv inverkan på barnens välmående och som inspiration för lek. Ovan resonemang kring skolor är bra att ha med sig då det kan bli aktuellt med nya förskolor och utbyggnad av skolor vid en större förtätning med ökad befolkning i stadsdelen.

Barnperspektivet

Generellt sett så är en positiv social miljö och positiva grannskapseffekter viktigt för barn.

Trafiksepareringen är ett kännetecken för Råslätt. Trafiksepareringen innebär att fordonstrafiken mestadels koncentreras till stadsdelens utkanter. Förslaget innebär att de stora öppna ytor som idag finns mellan husen kommer i stort sett fortsätta vara fria från motorfordon. Detta får ur ett barnperspektiv ses som viktigt eftersom dessa ytor är viktiga för barnens möjligheter att säkert kunna röra sig inom stadsdelen.

Barn mår bra på många olika sätt av grönska och grönområden i sin närhet. Råslätt upplevs idag som en stadsdel med många gröna kvalitéer, inte minst med sina gröna ytor mellan husen och med naturen som omger stadsdelen i söder och i väster. Programförslaget syftar till att stärka de redan befintliga gröna kvalitéerna men också ska nya gröna kvalitéer tillskapas, exempelvis genom att rusta upp parker och tillgängliggöra utvalda grönområden i anslutning till Lillån.

Ambitionen i planprogrammet är att tillskapa ett mer blandat bostadsutbud. Detta kan skapa en större blandning av vilka socioekonomiska grupper som i framtiden kan komma att bo i Råslätt. En större befolkning i stadsdelen kommer förmodligen också bidra till bättre underlag för den service och de verksamheter som finns i stadsdelen. Detta i sin tur kan bidra till ett mer levande centrum och en mer levande stadsdel. Med mer människor som rör sig ute så ökar också tryggheten i stadsdelen, vilket är bra ur barnperspektivet. Andra viktiga tänkbara faktorer

för en positiv social miljö för barnen i stadsdelen är utvecklingen av Råslätts IP, fortsatt skola med år 1-9 verksamhet i stadsdelen och ett tryggare resecentrum då bussarna flyttas upp från garaget till markplan.

Ekonomiska konsekvenser

Eftersom Vätterhem och Jönköpings kommun är markägare så innebär en förtätning av stadsdelen kostnader för dessa aktörer för till exempel utbyggnad av gator, parker och platser. När nya detaljplaner upprättas som en följd av planprogrammet kommer outnyttjade byggrätter i gällande detaljplan att försvinna och ersättas med nya byggrätter. Befintliga outnyttjade byggrätter bör därför ses över när nya detaljplaner upprättas. Även befintliga VA ledningar behöver sannolikt läggas om. Frågorna att diskutera i ett framtida skede är om och hur ovan nämnda kostnader, helt eller delvis, kan täckas av avgifter och försäljningar kopplade till mark- och exploateringsfrågor. Kostnader för utbyggnad av skolor och andra olika typer av serviceboenden bör också räknas in som kommande kostnader för kommunen. Andra faktorer att ta med i beräkningarna avseende de ekonomiska konsekvenserna är eventuella hyresintäkter och eventuell värdeökning av fastigheter. Programmet utgör ett tidigt planeringsskede, och det är särskilt svårt att förutspå möjligheterna med en större förtätning i ett miljonprogramsområde där det inte tillkommit några nya bostäder i sedan området färdigställdes i början på 1970-talet. De ekonomiska konsekvenserna är svåra att beräkna eftersom många vinster för en större satsning i en stadsdel först kan räknas hem i ett långsiktigt perspektiv och de sociala vinsterna kan vara svåra att uppskatta i pengar.

FÖRUTSÄTTNINGAR

Bebyggelsestruktur

Råslätt byggdes mellan 1966-72 och är ett tydligt exempel på miljonprogramsbebyggelse i Jönköping. Området är karaktäristiskt för sin tid och arkitekturen är tidsenlig modernistisk arkitektur. Den övergripande strukturen på Råslätt består av ett område med centrumfunktioner i mitten som kantas av bostadsområden norr och söder om centrumstråket. Bebyggelsen består av skivhus i 6 till 8 våningar som är placerade i geometriska former med stora grönytor i mellan. Strukturen är anpassad efter produktionen utifrån de prefabricerade betongelementens storlek och de körvägar som lyftkranarna behövde för att hantera dessa. Råslätt är på så sätt ett tydligt exempel på en stadsdel som utformats och anpassats efter 60- och 70-talets rationella byggande.

Området är även trafikseparerat vilket är karaktäristiskt för miljonprogramsområdena. Det följer dåvarande planeringsprinciper om trafiksäkerhet där trafikslagen är separerade för att undvika konflikter mellan trafikslagen. De gator som trafikeras av bilar i Råslätt ligger i områdets ytterkant och leder fram till parkeringsgarage som ligger i ytterkanterna. Inne i området finns gång- och cykelvägar där det är bilfritt.

Kartbild från 1975 som visar bebyggelsestrukturen

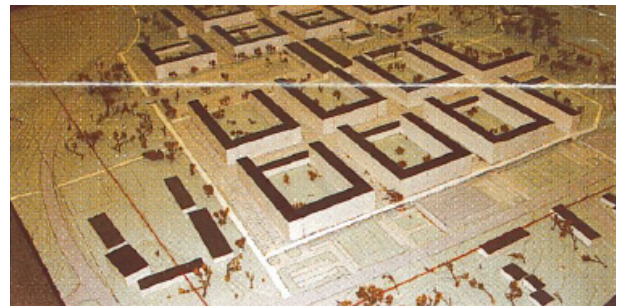
Kulturhistoria

Historien bakom områdets framväxt

Fastigheten Råslatts gård köptes in av Jönköpings stad år 1955. Råslätt var då ett stort jordbruk som låg alldeles utanför stadsplanerat område. Inom det nuvarande Råslätt fanns också ett sommarhem, några villor och en bensinstation som fortfarande är kvar. Under 1800-talet hade här också funnits en skogvaktarskola som drevs av jägmästaren Herrman Gadamer. Under Gadamers tid anlades en plantering med alla i Sverige förekommande trädslag. Av planteringen, som användes i undervisningen och för att man skulle kunna få fram fröer till trädplantering, finns fortfarande vissa delar kvar i den norra delen av råslättsområdet i backarna ner mot Lillån.

Det var förmodligen någon gång under 1963 som man började planera för den nya stadsdelen. I Jönköping liksom i övriga landet rådde det bostadsbrist. 1950-talet hade lämnat en bostadsbrist efter sig och i början av 1960-talet fattade riksdagen beslut om miljonprogrammet med målsättningen att bygga en miljon nya bostäder på tio år. Råslätt är en del av denna miljonprogramsbebyggelse.

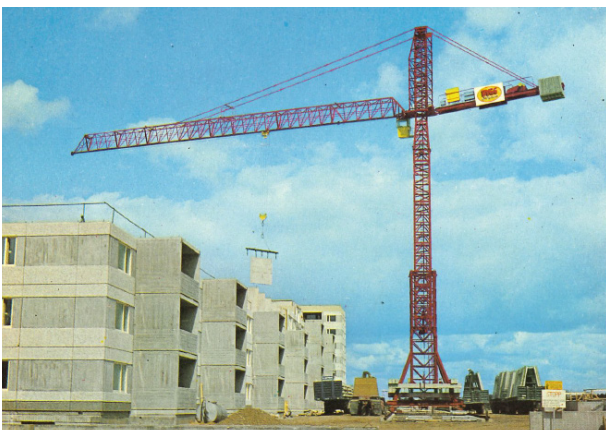
I april 1964 presenterades en första plan för Råslatts bebyggelse av Jönköpings stadsplanearkitekt Carl Westerlund. Bebyggelsen var tänkt i sex våningar med underjordiskt trafiksystem med garage och gator. Bostadsområdena skulle ligga som på två stora plattor över bilarna, och centrum skulle byggas mellan dem. Tanken var att de nya område skulle vara stadslikt och därför skulle ha slutna kvarter.

Tidig modell från 1964 med slutna kvarter i norr

Efter att planen presenterats beslutades att den kommunala Stiftelsen Bostadshus (nuvarande Vätterhem) skulle vara exploatör för hela området. I början av 1965 beslutades att Lars Stalin skulle rita området. Stalin profilerade sig som kostnadsmedveten. Det beslutades att Råslätt skulle byggas med fabrikstillverkade betongelement. På så vis var det möjligt att ta del av förhandsbeskedet, en ny låneform som omfattade områden med fler än 1000 lägenheter och som byggdes med industriella metoder. Det gick på så sätt att bygga fler bostäder i Jönköping än vad som annars hade varit möjligt.

Med hjälp av tjänstemän på byggnadsnämnden ritade Stalin om planen för området under hösten 1965. Det sägs ofta att Råslätt kom att se ut som det gör för att man anpassade projektet till byggkranarna, men det är bara delvis sant. Vid mitten av 1960-talet överdrevs ofta hur rationell planeringen var. De båda bostadsområdena byggdes enligt två olika principer. Det norra området, som är mest likt kvartersplanen i det ursprungliga förslaget, samlades kring ett nord-sydligt stråk, Kungsörnsgratan, med längsgående hus på ömse sidor om det och med några hus som slöt till området i norr. Det södra området gestaltades friare. Det fick ett östvästligt huvudstråk, där husen på den norra sidan ligger parallellt med stråket och tvärställda mot det på den södra.

Bebyggelsen byggdes med hjälp av spårbundna lyftkranar.

Genom att frånga iden om nivåskillnader mellan gående och bilar och i stället lägga parkeringarna utanför området skulle man dessutom kunna spara pengar. På så vis kunde man göra

lägenheterna billigare.

Mitt i området ligger Råslätts centrum vilket stod helt klart först 1975. 1972 invigdes affärscentrum och samma år utlystes en arkitekttävling för kyrkan och torget. Stadsgården som ritades av Stalins arkitektkontor och innehåller bland annat bibliotek, högstadium och simhall.

Arkitekturen

Bostadshusen byggdes 1968-72. Husens fasader och balkonger är helt i betong. För Lars Stalin var det både praktiskt och vackert och i hans sätt att behandla materialet finns ofta en skulptural känsla. Liksom andra arkitekter vid tiden fascinerades han av rustika och grovt tillskapade former som tydligt uttrycker sin konstruktion. På så vis var husen i Råslätt tänkta att också anknyta till traditionsbunden byggnadskonst som timmerhus. Den råa betongen, med märkena efter träformarna kvar i ytan var ett sätt att berätta om byggnadsprocessen.

Särskilt uttrycksfulla var de entréer som Stalin ritade, men varav bara några få kom till utförande. Det vanligaste vid tiden var att blanda betong med andra material som tegel och plåt. I Råslätt valdes istället att ha betong med två slags ytskikt, dels den råa betongen, och dels betong med så kallad "frilagd ballast", vilket innebar att ytan består av småsten istället för betong. De båda ytmaterialen bildade horisontala band i fasaderna. Mot detta stod balkongernas vertikala, urholkade schakt som ger en föreställning om den bakomliggande strukturen, de rumsindelande fack som husets stomme består av. Det var vanligt i arkitekturen på den tiden och hittade bland annat inspiration från Le Corbusiers projekt.

Bebyggelsens arkitektur innan fasadändringar

Förändringar

Sedan området byggdes har det skett en del förändringar. I slutet av 1970-talet fick vissa lägenheter i bottenvåningarna egna inhängande trädgårdar med trappor ut från balkongerna. Under 1980-talet genomgick området stora förändringar, då entréer, burspråk och större ommålningsprojekt genomfördes. I södra delen av området har några hus byggts om till äldreboende, landstings- och socialtjänstlokaler.

Exempel på färgsättning från 1980-talet

I närtid har även nyare fasadrenoveringar utförts för Kärrhökgatan 90-96 (studentboende) som påminner om ursprungsfaserna, vilket även kommer göras för ytterligare bebyggelse. Några hus utmed någon gata eller hela gatan kan förslagsvis bevaras i sitt nuvarande skick för att i framtiden synliggöra 80-talets fasadmålningar.

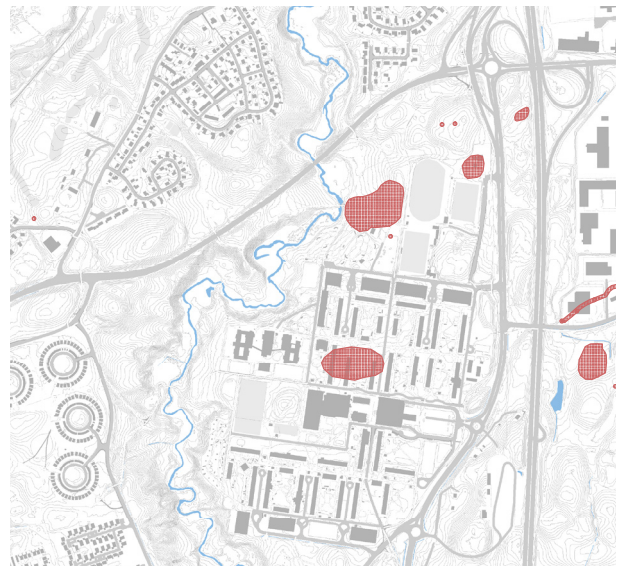
Exempel på nyare fasadrenoveringar

Det har även planlagts för ett vårdcentrum och bostäder på tidigare parkeringsplatser i närheten av centrumbyggnaden som i dagsläget håller på att byggas. Det pågår också planarbete för en ny förskola i nordväst. Innan detaljplanen för vårdcentrum har det inte tillförts några nya

byggnader i Råslätt sedan det byggdes.

Arkeologi

I området finns ett antal fornlämningar och andra kulturhistoriska lämningar. Norr om idrottsplatsen ligger Dödskalleshöjden och Röde påle där det finns fornlämningar och kulturhistoriska spår. Vid Råslätts skogspark och mitt i området finns även möjliga fornlämningar. Fyndplatsen mitt i området är dock redan exploaterad av bebyggelse. Fornlämningar beskrivs även i kapitlet för grönområdena, där de berörs.

Fornlämningar och andra kulturhistoriska lämningar i området markerat med rött

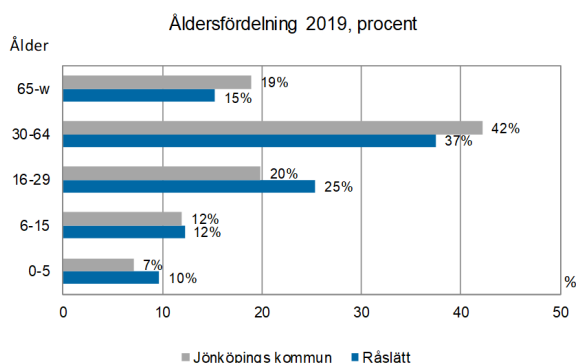
Befolkning, Socioekonomi och bostäder

Befolkning

I Råslätts drygt 2 900 bostäder bor det 5 645 personer vilket blir 1,9 boende per lägenhet. I Jönköpings kommun bor det 2,1 personer per lägenhet. Knappt 4 procent av alla som bor i Jönköpings kommun bor på Råslätt.

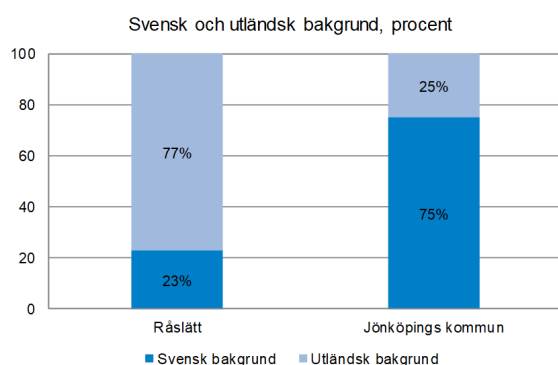
Åldersfördelning

Barn under 16 år och unga vuxna (16-29 år) utgör en något högre andel av befolkningen på Råslätt än i övriga kommunen. Andelen 30-64 år och över 65 år däremot lägre än kommunen i övrigt.

Mångfald

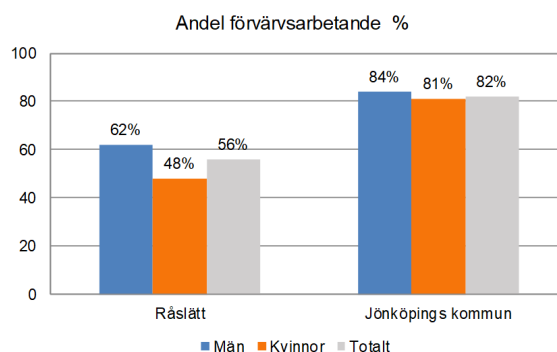
Ungefär var fjärde person i Jönköpings kommun har utländsk bakgrund (utrikes född eller född i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands), medan resten har svensk bakgrund (inrikes född med en eller två inrikes födda föräldrar). På Råslätt har ungefär 77 procent av befolkningen utländsk bakgrund och det finns fler än 60 olika nationaliteter representerade hos de boende.

Socioekonomi

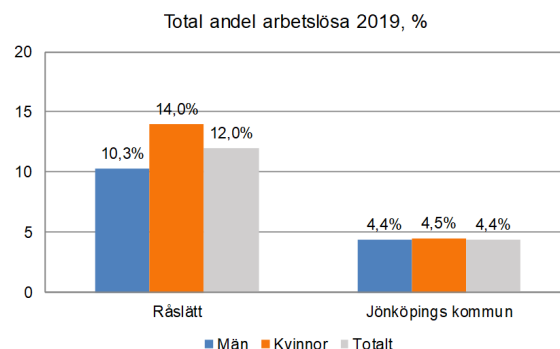
Förvärvsarbetande

I Jönköpings kommun arbetar 82% av befolkningen i åldern 20-64 år, medan motsvarande andel på Råslätt är 56%. Förvärvsfrekvensen för män är 84 procent och för kvinnor 81 procent avseende hela kommunen. På Råslätt är skillnaden mellan könen betydligt större där 62% av männen förvärvsarbetar och 48% av kvinnorna.

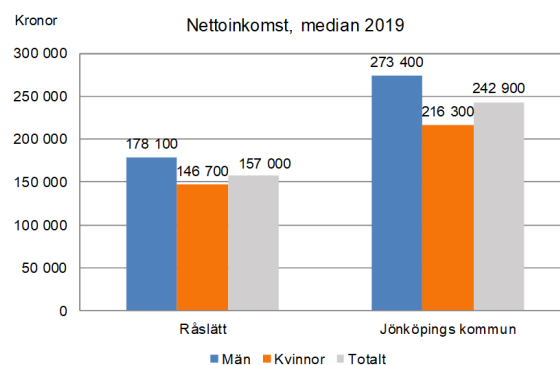
Arbetslöshet

Andelen öppet arbetslösa samt personer i program med aktivitetsstöd 18-64 år uppgick på Råslätt till 12%, motsvarande siffra för Jönköpings kommun var 4,4%. Den totala andelen arbetslösa män på Råslätt var 10% medan en högre andel kvinnor var arbetslösa - 14%. I hela Jönköpings kommun fanns det 4,4% arbetslösa män och 4,5% arbetslösa kvinnor.

Nettoinkomst

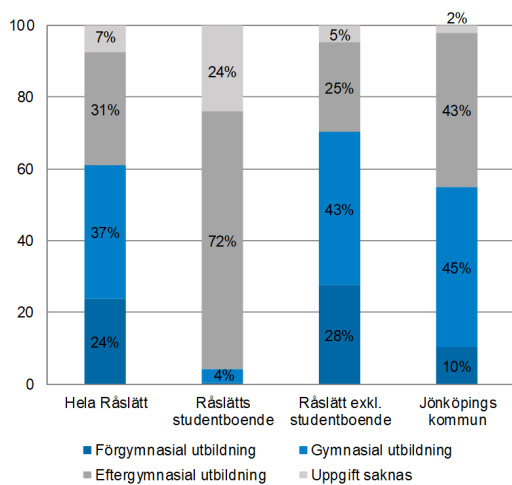
Medianinkomsten för personer 20 år och däröver var 157 000 kronor per år för boende på Råslätt. Motsvarande siffra för Jönköpings kommun var 242 900 kronor. Skillnaden mellan mäns och kvinnors medianinkomst var högre i Jönköpings kommun jämfört med Råslätt.

Utbildningsnivå

En fjärdedel av de boende på Råslätt i åldern 20–64 har inte någon gymnasial utbildning. Motsvarande andel i Jönköpings kommun är en tiondel. I Jönköpings kommun har 43% av befolkningen i åldern 20–64 år eftergymnasial utbildning, på Råslätt är motsvarande siffra 31%. Om man tittar på Råslätt exkl. studentboendet så är det en högre andel som inte har någon gymnasial eller eftergymnasial utbildning.

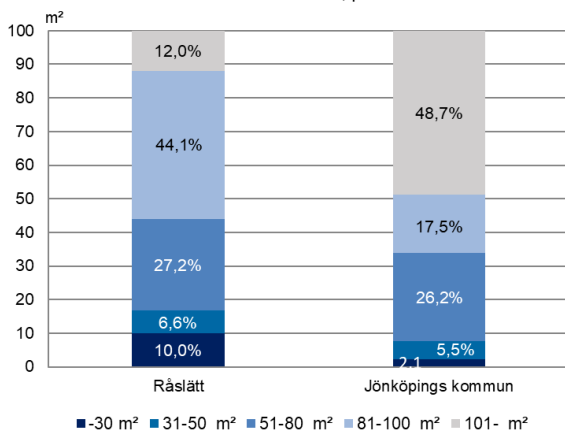
Utbildningsnivå 2018, %

Bostäder

Det finns 2 900 lägenheter på Råslätt och alla är hyresrätter. I Jönköpings kommun är 44 procent av lägenheterna hyresrätter. På Råslätt bor 44 procent av befolkningen i lägenheter som är mellan 81-100 kvadratmeter, för Jönköpings kommun är det 17 procent. I Jönköpings kommun bor flest i lägenheter som är 100 eller fler kvadratmeter - 49 procent, på Råslätt är den siffran 12 procent.

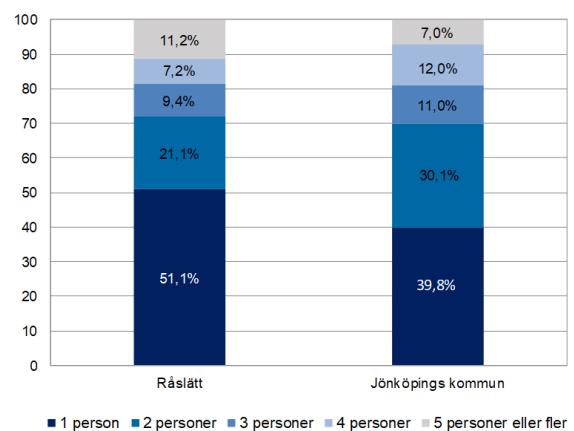
Bostadsstorlek 2019, procent

Hushåll

Det finns 2 594 hushåll på Råslätt och 63 999 i Jönköpings kommun. Över hälften av hushållen på Råslätt består av en person och en stor del beror på de boende i studentlägenheterna. Motsvarande siffra för Jönköpings kommun är 40 procent. Andelen boende med fem personer eller fler är också högre än kommunen, 11 procent för Råslätt och 7 procent för kommunen.

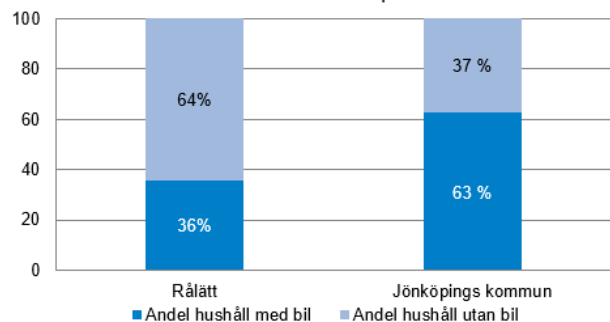
Hushållsstorlek, 2019

Bilnehav

Drygt 60 procent av hushållen i Råslätt äger inte en bil vilket gör Råslätt till en av de mest bilfria områdena i Jönköping.

Personbilsnehav i procent

Antal bilar per 1000 invånare i Råslätt uppgår till 208 stycken vilket är cirka hälften i jämförelse med kommunsnittet på 400 bilar per 1000 invånare.

Service

Offentlig service

I Råslätt finns grundskoleverksamhet från förskoleklass till årskurs 9. I södra Råslätt ligger tre förskolor och i norra Råslätt ligger fyra förskolor. För närvarande pågår även detaljplanearbete för en ny förskola på fastigheten Överläraren 4 i nordväst. Intill fastigheten Överläraren 4 ligger Råslättsskolan (F-6) och i Råslätt centrum ligger Stadsgårdsskolan (7-9). På stadsgården finns även bibliotek och badhus. I Råslätt centrum finns även offentlig service i form av vårdcentral och folktandvård. Norr om Råslätt finns ett idrottsområde med bland annat isbana. I Råslätt finns också olika typer av speciallägenheter som äldre- och serviceboenden.

Kommersiell service

I Råslatts centrum finns tillgång till kommersiell service i form av bland annat matvaruhandel och apotek. Övrig kommersiell service nås i Jönköping centrum.

Grönstruktur

Råslätt har tillgång till stor andel grönska då det både i och omkring Råslätt finns många gröna värden. Området angränsar till grönområden i både söder, väster och norr. I väster ligger det största grönområdet, Lillåns raviner. Nästan hela Råslätt har närmare än 300 meter till ett grönområde och 500 meter till ett större grönområde, vilket är kommunens mål om närhet till grönska. Delar av området har dock något längre. Inom Råslätt finns även stor andel grönyta då området har parker och stora innergårdar med grönytor. Råslätt har dessutom tillgång till grönområdena med stor andel sociala kvaliteter som exempelvis bollsport, kulturhistoria, naturupplevelse och vinterlek. De följande beskrivningar av naturområdena och parker är till stor del hämtade från kommunens grönstrukturplan och naturvårdsprogrammet.

Parker och gårdar

I området finns det tre parker: Stadsgårdens lövlund och park, Törnskategatans park och

Fiskgjusegatans park.

Stadsgårdens lövlund och park

Parken ligger mitt i Råslätt intill Stadsgårdsskolan och Råslättsskolan. Parken består av en aktivitetsyta och trädbevuxen kulle med träd i olika åldrar och buskage. Området har värden för promenad, lek, aktiviteter och erbjuder även rum för avskildhet. Olika sorters bollplaner och lekplatser förhöjer värdet av området. Den är ett nära utflyktsmål för bland annat picknick och möten. Flera faciliteter finns, till exempel grillplats, frisbeekorgar, bänkar, gångvägar och stigar som går tvärs över kullen. Förutom björk finns här ek, körsbär, rönn och enstaka gran. I Grönstrukturplanen finns det en målsättning om att parken ska vara en variationsrik lövlund för lek, vila och mötesplats och som har en kontinuitet i ekmiljö.

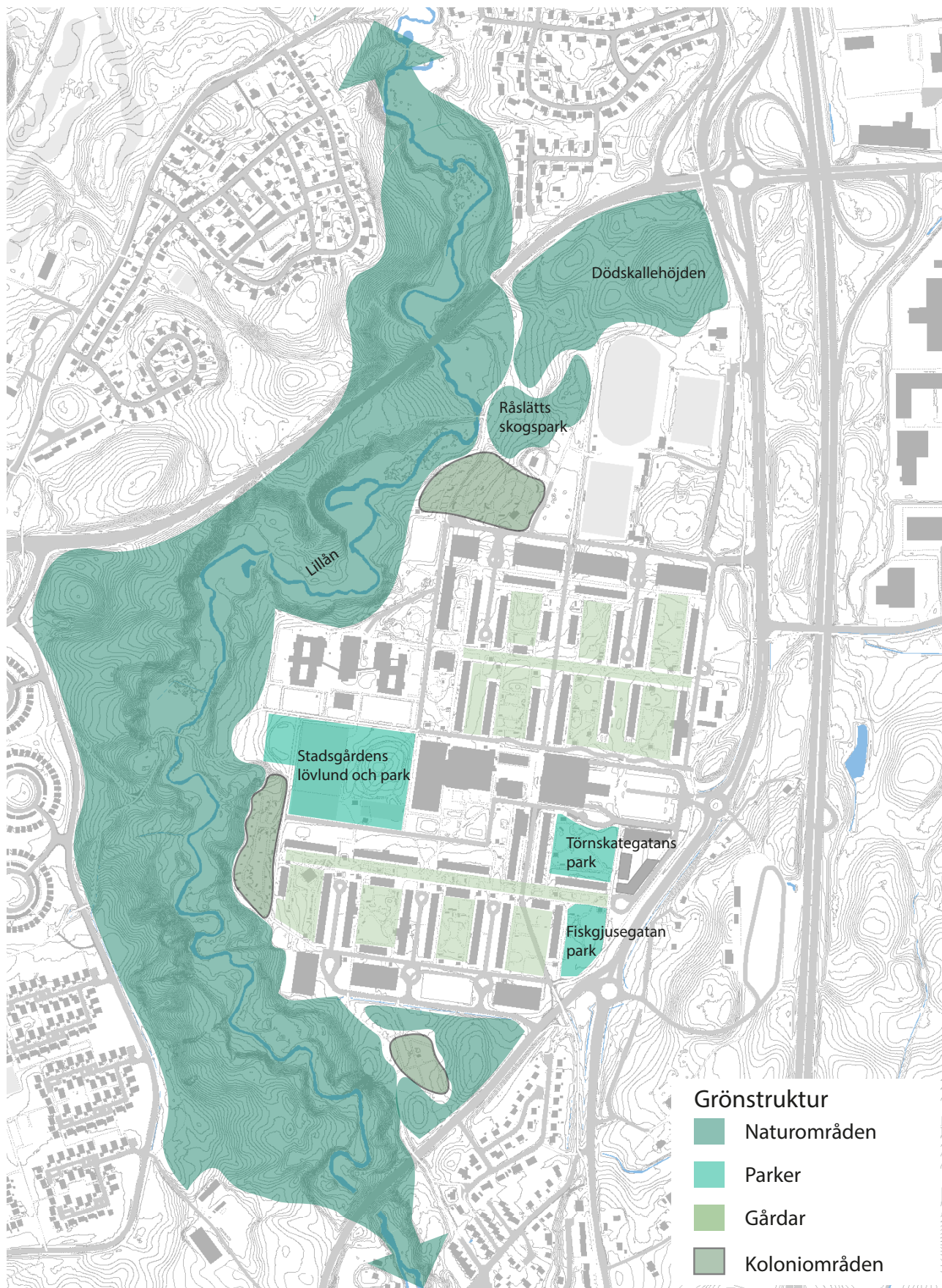
Fotbollsplan vid Råslättsskolan

"Björkkullen"

Törnskategatans park

Parken ligger centralt i området intill Råslatts centrumbyggnad. Det är en variationsrik park på Råslätt med stora träd, gott om bänkar i både skyddade och exponerade lägen samt i olika

Kartan visar befintliga naturområden, parker, gårdar och koloniområden.

avstånd från lekplatsen. Främsta sociala värden har grönområdet för lek och vila samt för fotgängare som passerar parken med dess rika innehåll av blomliga träd och buskar, stora som små och växande i dunge och solitärt. Ett äldre körsbärsträd noterades.

Törnsgatans park

Fiskgjusegatans park

Parken är en variationsrik park med gång- och cykelvägar som ligger i östra delen av Råslätt intill Värnamovägen. Här finns bänkar i sydväst läge och avskildhet i trädväggar/ pergola och buskage varav flera är blommande sorter. Området har värden i ett stort innehåll både för de som passerar och för de som vill stanna till tack vare möjligheter till aktiviteter eller vila. Parken fungerar som mötesplats. Här finns det lekplats, bollplan för basket, bandy med flera bollsporter. Intill området finns en tunnel söderut mot Lockebos vackra böljande landskap för den som vill cykla, promenera eller motionera en längre runda. I kommunens grönstrukturplan finns det en målsättning om att Fiskgjusegatans park ska vara till för aktivitet, vila och möten. Befintliga träd och buskar skärmar av trafiken från Värnamovägen.

Fiskgjusegatans park

I gällande detaljplan från 1967 finns å andra sidan en byggrätt i parken, som är markerad med röd linje i kartan nedan.

Gårdar och övriga grönytor

Förutom parker har varje kvarter stora gårdar med gräsytor, träd, lek- och bollytor. Mellan gårdarna finns även mindre gräsytor med träd. I och omkring området finns gång- och cykelvägar som kantas av träd vilket utgör gröna länkar i bebyggelsestrukturen. Längs med delar av Värnamovägen saknas det däremot en grön länk. Genom att förbättra denna sträcka skulle hela Värnamovägen kunna bli en grön länk med trädplanteringar som knyter samman de olika grönområdena.

Befintlig bebyggelse med gårdsmiljö

Koloniområden

I Råslätt finns det tre koloniområdena av olika storlekar, en i nordväst, i anslutning till Råttslätts skogspark, en väster intill Lillån och fotbollsplanen och en i söder mot Värnamovägen. Koloniområdena nyttjas och sköts i olika utsträckning.

Koloniområdena i norr och i väst.

Natur och rekreationsområden

Lillåns ravin

Lillån utgör ett sammanhängande naturstråk som är viktigt för både människor, djur och växter. Den har både ett högt naturvärde och höga rekreativa värden. Området är klassat som riksintresse då det är ett av regionens mest välutvecklade ravinsystem och har naturvärdesklass 1 enligt kommunens naturvårdsprogram. Det höga naturvärdet är knutet till strömmande vatten och det meandrande vattendraget med alkärr och översvämningsskogar samt betesmark i ravindalens sandiga sluttningar. Området är viktigt för flera olika artgrupper. Lillån utmärks av en hög artvariation på alla nivåer och har stora mängder död ved. Lillån har också naturvärdesklass 2 för särskilt värdefullt vatten då det regionalt har stor betydelse som reproduktionsområde för Vätteröring. I området finns också nyckelbiotoper och en mängd skyddsvärda träd.

Området har även rekreativa värden då det utgör tätortsnära friluftsområde. Del av området i den södra delen är även skolskog. Målsättningen enligt Grönstrukturplanen är att området ska

vara en kvartersnära skog för lek, promenad och vistelse samt ha en funktion som skolskog. Trygga miljöer vid gång- och cykelvägarna genom området och kantzonerna till vattendraget ska finnas kvar.

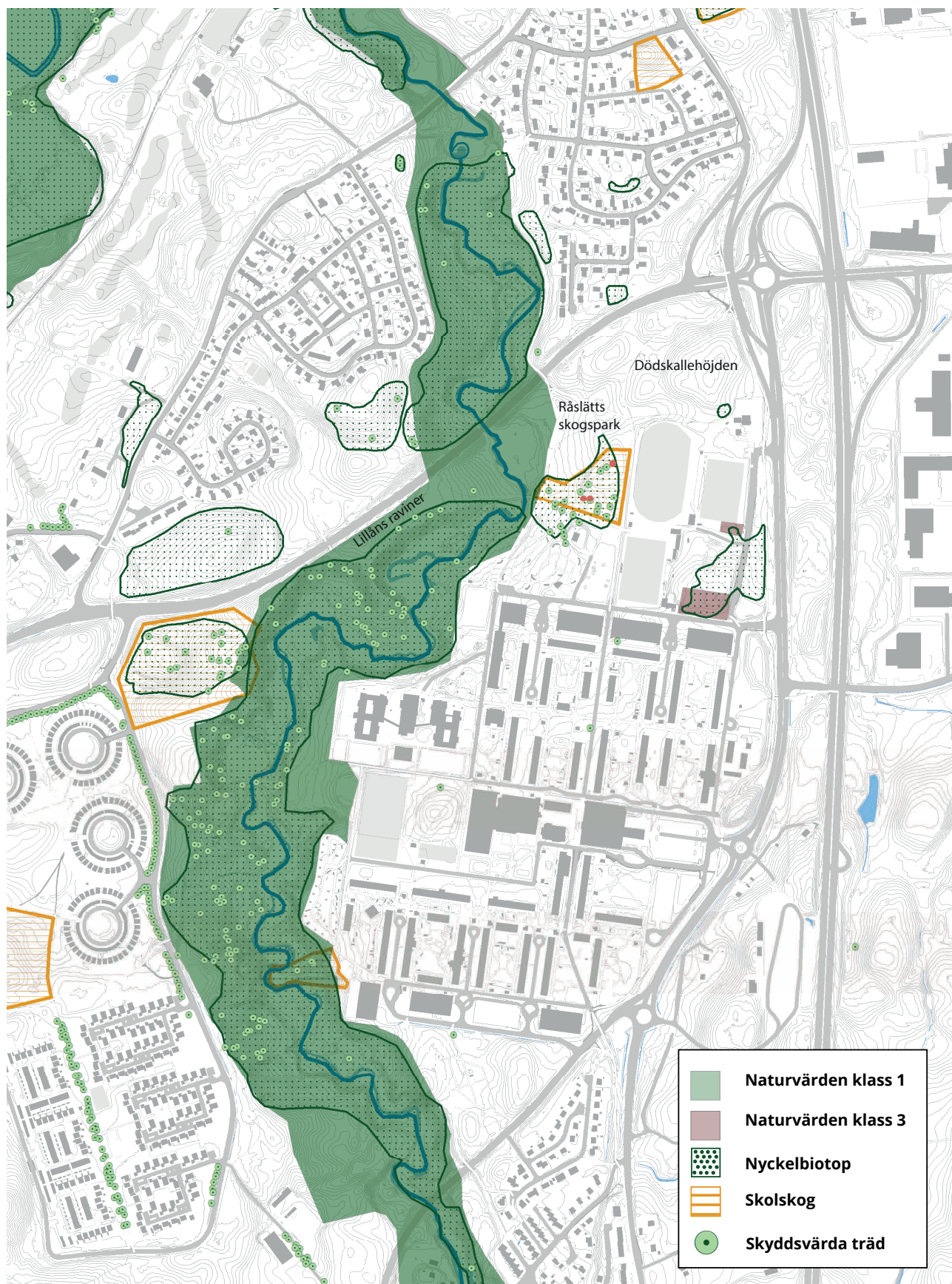
Lillån

Råslätts skogspark

Skogsparken är ett arboretum från 1800-talet med gamla träd. Området har naturvärdesklass 2 och är en nyckelbiotop. Parken har kulturhistorisk värde då det här låg en skogsvaktarskola som var en av Sveriges första skolor för skogsförvaltning och skötsel. Inom området finns många skyddsvärda träd. Arboretet omfattar ca 30 träd- och buskarter. Det finns informationsskyltar och området har rustats upp under 2016-19. Målsättningen är att skogsparken ska fungera som ett arboretum med tidtypiska kulturhistoriska drag och en park för promenad, vistelse och lek.

Övriga naturvärden och fornlämningar

Tallar vid Råslätts idrottsplats och en lövlund nordost om Ringarna i Grästorp har naturvärdesklass 3. Tallarna hyser rätt levnadsvillkor för rödlistad skalbagge. Naturvärdena i lövlunden är knutna till jätteträd av ek, gamla hagmarkslövträd och äldre hassel samt tillhörande död ved i grenverk och stora

Kartan visar naturvärden i området enligt kommunens naturvårdsprogram.

döende hagmarksträd. Norr om idrottsplatsen finns tallar med naturvärdesklass 4. Områdena är klassade som nyckelbiotop.

Norr om idrottsplatsen ligger Dödskallehöjden och Röde påle som är ett utpekade grönområde med kulturhistoriska spår. På platsen finns fornlämningar och kulturhistoriska lämningar. Dödskallehöjden är en gravhögar från äldre bronsåldern. Gravhögen är en av tre gravhögar från bronsålder som finns kvar i närheten av Jönköping idag. Intill höjden ligger en bensinstation på platsen Röde påle. Innan E4an byggdes passerade här Riksväg 1 där en mack lär ha funnits. Namnet Röde påle kan vara förknippat med en milstolpe som fanns vid tidigare vägsträckning öster om Råslätt. En annan version är att platsen fick sitt namn från en rödmålad grindstolpe i närheten.

Söder om Råslätt finns ett naturområde med ett koloniområde mitt i. Området är en röjd barrblandskog med inslag av vidkroniga ekar, stora träd tall och grova granar samt i kantzonerna blommande buskar av sälg och fläder. Skogen har en handfull större träd, en del grov död ved i lågor och högstubbar, samt några imponerande stora hasselbuskar. Östra delen av området är detaljplanelagd för föreningsverksamhet-organisation kyrka. Området har värden som genomgångsnatur med vy ner mot Lillån.

Vid idrottsplatsen och koloniområdet i norr finns ett antal rödlistade arter. Det finns även ett antal skyddsvärda träd vilka framförallt är knutna till Lillån och Råslätts skogspark.

Skolskog

I och intill området finns två skolskogar. En ligger i sydvästra Råslätt och en ligger på västra sidan av Lillån. Skolorna i området har även uppgett vilka grönområden de utnyttjar i sin verksamhet. De uppger bland annat grönområdet med fotbollsplan intill skolorna, Lillån, Råslätts skogspark, Röde Påle och idrottsplatsen i norr. De nyttjas allt från varje vecka till varje månad.

Dagvatten

Den generella strömningsriktningen för dagvattnet är mot nordost. Inom planprogramsområdet är höjdsättningen viktig. Det är viktigt att inte leda vatten till befintliga lågpunkter som är instängda områden. Området idag innehåller mycket gröna området vilket är bra ut dagvattensynpunkt. Gröna ytor gör att dagvatten infiltreras samt att hastigheten på vattnet minskar. Inom området finns kommunalt dagvattennät som tar hand om normala flöden av dagvatten men vid höga flöden såsom kraftiga regn behövs vägar för vatten ovan mark och då är lutningar inom området viktiga.

Dagvatten som leds till grönytor eller växtbäddar gör att dagvatten renas på ett naturligt sätt genom att suspenderat material tas omhand av växtligheten. Detta är ett sätt att minska halterna av tex metaller samt fosfor och kväve. Att inom Råslätt jobba med att lokalt omhändertagande (LOD) och då leda vatten till trädgropar jämte vägar samt växtbäddar inom området skulle medföra mycket gott för dagvattenhanteringen. Infiltration inom området kan i vissa fall vara svårt pga befintliga markförhållande men får utredas i kommande detaljplanearbete.

Dagvatten inom planområdet får inte släppas direkt till ravinområdet. Detta skulle kunna göra att dagvatten kan orsaka erosion, vilket kan påverka recipienten negativt.

Information MKN

Dagvatten från planområdet transporteras till recipienten Lillån och vidare till Tabergsås, vilken mynnar i Munksjön och sedan vidare till ytvattenförekomsten och dricksvattentäkten Vättern, vilken har en lång omsättningstid. Tabergsåns aktuella sträckning, Lillån vid Råslätt – Vederydssjön (SE639819-139887), klassas i VISS (2017) som måttlig ekologisk status beroende på omfattande fysisk påverkan med ett flertal kvarstående vandringshinder. För biologiska- och fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer uppnår vattenförekomsten dock hög eller god status. Vattenförekomsten uppnår ej god kemisk ytvattenstatus med avseende på bromerade difenyletrar (PBDE) samt kvicksilver och kvicksilverföreningar,

som överskrider gränsvärden i närmare samtliga vattenförekomster i Sverige. Kemisk ytvattenstatus med avseende på övriga ämnen har ej klassats. Nya miljö kvalitetsnormer (MKN) för vattenförekomsten beslutades och kungjordes 2016-12-21. Där anges kvalitetskraven god ekologisk status 2021 samt god kemisk ytvattenstatus, med mindre stränga krav för PBDE samt kvicksilver och kvicksilverföreningar. Störvattnen (SE646703-142522) har nya miljö kvalitetsnormer som beslutats och kungjorts 2016-12-21. Dagvattenhantering ska ske så att Lillån inte påverkas negativt.

Dagvatten som bildas inom planområdet kommer till en liten del att infiltrera till grundvattenmagasinet Hovslätt-Huskvarna (SE640552-140324), en stor sand- och grusförekomst med en uttagsmöjlighet mellan 25-125 l/s enligt VISS. De miljö kvalitetskrav som ställs på grundvattenförekomsten är bibehållen god kvantitativ ytvattenstatus och uppnådd god kemisk ytvattenstatus.

Trafik och kommunikation

Gatunät

Råslätt är i stort sett bilfritt. De gator som trafikeras av bilar ligger i områdets ytterkant och leder fram till parkeringsgarage som ligger i ytterkanterna. Inne i området är det däremot bilfritt.

Förbi Råslätt passerar Värnamovägen som i norr leder till centrala Jönköping och i söder leder till Barnarp-Odensjö samt Norrahammar.

Gång- och cykelstråk

Förutsättningarna för att gå och cykla till, från och inom Råslätt är goda. Inom hela området är det möjligt att gå- och cykla på samtliga vägar då området är fritt från trafikerade fordon men fotgängare och cyklister delar samma yta utan separering. Genom området finns några tydliga gång- och cykelvägar som går tvärs genom området och även fortsätter utanför området. Från området finns gång- och cykelstråk som leder till närliggande områden som Grästorps, Kätilstorp, Gamla Råslätt, Ljungarum Södra och

Lockebo. Längs med Värnamovägen finns även huvudcykelstråk i nordsydlig riktning som leder in till centrala Jönköping. Cykelavståndet från Råslätts Centrum till Hamnkanalen är ca 6 km, avståndet till Jönköpings högskola är knappt 5 km. Cykelvägen till centrala Jönköping är relativt plan och utan större barriärer. Cykelvägarna i öst-västlig riktning är av betydligt sämre kvalitet och med fler barriärer och kraftiga lutningar. I öst-västlig riktning är dock samtidigt antalet målpunkter för cykeltrafik färre.

Kollektivtrafik

Kollektivtrafikförbindelser med buss finns till Råslätt centrum där det finns två hållplatser Råslätts centrum och Råslätt övre. Hållplatser trafikeras av stomlinje 1, Råslätt-Centrum-Elmia-Österängen-Huskvarna centrum, och stomlinje 3 Tokarp-Centrum-Ryhov-Ljungarum-Råslätt samt linje 24 Centrum-Råslätt-Barnarp-Torsvik-Hyltena. I södra Råslätt vid Hällstorpsvägen ligger hållplatsen Råslätt syd som trafikeras av linje 27 Månsarp/Torsvik-Taberg-Norrahammar-Centrum-Mariebo(-Flygplatsen). Kollektivtrafikförsörjningen i Råslätt är mycket god då det under morgonens högtrafik går bussar mot centrala Jönköping oftare än var tredje minut och för merparten av dessa bussar är restiden till centrala Jönköping kortare än 20 minuter.

För närvarande pågår ett projekt med att skapa ett nytt busstorg i Råslätt centrum som kommer trafikeras av nya elbussar. Parkeringsplatser framför centrumbyggnaden kommer att omvandlas till ett busstorg. Det kommer innebära att hållplatserna i garaget av Råslätts centrum kommer omlokaliseras till det nya busstorget.

Parkering för bilar

Råslätt är trafikseparerat och bilparkeringsplatser för bostäder och verksamheter är lokaliserat i områdets ytterkanter, främst utmed Kärrhöksgratan och Havsörnsgatan. Intill centrumbyggnaden i sydväst finns även centralt belägen parkering som nås via Sparvhöksgratan. I området finns det cirka 2000 bilparkeringsplatser för boende, besökande och verksamma som både utgör markparkering och parkeringsgarage. Vid återvändsgatorna i bostadsområdena

finns därutöver på vissa platser 20 minuters korttidsparkering för lastning och lossning.

Parkeringsutredningen som gjordes 2016 visar att cirka 55 procent av parkeringsplatserna används, vilket tyder på att det i området idag finns ett överskott på parkeringsplatser. Då är dock inte reserverade platser inräknade. I jämförelse med andra områden i kommunen är bilinnehavet lågt och andel resor med kollektivtrafik högre.

Befintlig markparkering med garage under.

Cykelparkering

Befintliga cykelparkeringar till allmänheten ligger i huvudsak vid centrumbyggnadens båda ingångar, vid den nuvarande vårdcentralen, samt vid Stadsgårdens entré. Cykelparkering till de boende sker antingen i befintliga källarutrymmen eller i separata och låsbara cykelförråd i anslutning till bostäderna.

Miljö- och riskfaktorer

Vägrafikbuller

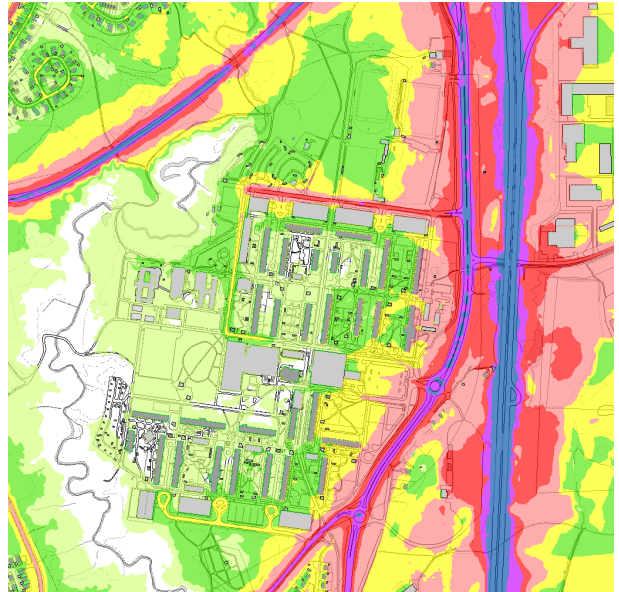
Bullernivåerna är framförallt höga längs med E4an, Värnamovägen och Havsörnsgatan.

Farligt gods

E4:an utgör trafikled för farligt gods.

Radon

Inga radonmätningar har gjorts i samband med planprogrammet.

Vägbuller

Tidigare ställningstaganden

Översiktsplan

Planprogrammet är delvis utpekat i översiktsplanen. Tre områden finns utpekade som förtätnings- och omvandlingsområden. Två områden vid idrottsplatsen som enligt översiktsplanen är reserverade idrottsändamål och en vid det södra koloniområdet. Råslätt ligger inom zonen tätortsbebyggelse. Enligt de riktlinjer som finns för tätortsbebyggelse ska utveckling ske genom förtätning och omvandling. Planprogrammet innebär omvandling på redan ianspråktagen mark vilket innebär förtätning inom tätortsgränsen och undvikande av tätortutbredning i enlighet med översiktsplanens viljeriktning.

Riksintressen

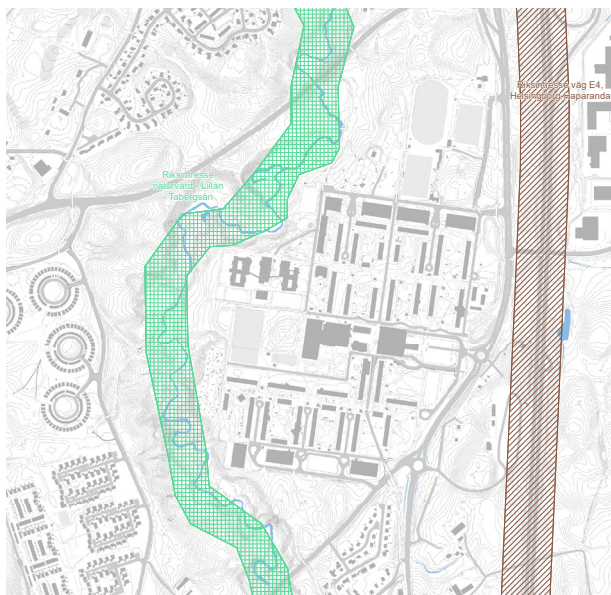
Järnväg

Planprogramsområdet omfattas av riksintresse för framtida järnvägsutbyggnad för Götalandsbanan och Europabanan, höghastighetsjärnväg mellan Stockholm-Göteborg och mellan Stockholm-Malmö (-Köpenhamn). Eftersom området redan är bebyggt och föreslagen exploatering ligger i anslutning till befintlig bebyggelse bedöms ingen

konflikt finnas mellan förslaget och riksintresset.

Naturvård

Delar av Lillån-Tabergsån ingår i planprogramsområdet. Tabergsåns och Lillåns raviner är klassat som riksintresse för naturvården då det är regionens mest välutvecklade ravinsystem. Området är också särskilt värdefullt utifrån de naturvärden som finns där. Till exempel har bottenfaunan i Lillån höga naturvärden bland annat beroende på förekomsten av den rödlistade nattsländan *Hydropsyche saxonica* och den regionalt sällsynta nattsländan *Baraea pullata*. Schaktningar, utfyllnader och andra markarbeten inom ravinbildningarna medför att riksintressets värden riskerar att skadas.

Riksintresse för naturvård och väg

Väg

E4:an utgör riksintresse för väg. Vid planläggning ska hänsyn tas till befintlig väg. Ny bebyggelse får som närmast anläggas 50 meter från vägen.

Grönstrukturplan och Naturvårdsprogrammet

Lillåns raviner är utpekade som värdefullt grönområde i Grönstrukturplanen och Naturvårdsprogrammet. Läs mer om dess värden under Mark och vegetation.

Gällande detaljplaner

Området omfattas av Förslag till ändring av stadsplan för del av Råslättsområdet (Råslättsgård) i Jönköping (06-JÖS-775) från 1967. Det är en stadsplan som täcker hela Råslätt och idrottsanläggningarna i norr. De centrala delarna har ersatts och omfattas istället av Förslag till ändring av stadsplan för centrumdelen av Råslättsgård i Ljungarums församling inom Jönköpings kommun från 1972. I närtid har detaljplan upprättats för Önskemålet 7 m.fl som vann laga kraft 2017. Detaljplanen tillåter bostäder, vård och centrum där det tidigare låg parkering.

För närvarande pågår ett detaljplanearbete för att möjliggöra Vätterhems nya förvaltningsbyggnad. I pågående detaljplan för Överlärares 4 provas möjligheten att anlägga ny förskola i nordväst. År 2007 startade en detaljplan för att möjliggöra en ny sporthall, vilken har varit på samråd men sen blivit vilande. Framöver är det tänkt att fortsätta utreda möjligheten till ny sporthall vid den befintliga idrottsytan.

GENOMFÖRANDE

Idag äger Vätterhem all bostadsbebyggelse och centrumbyggnaden inom området.

Kommunen äger framförallt skolfastigheterna och enstaka områden, såsom grönytor och en del på parkeringsplatsen väster om Värnamovägen.

Programmet föreslår nybyggnation på såväl kommunal som privat mark, vilket innebär att det kan bli fler fastighetsägare i Råslätt. Dessa komma att bli ömsesidigt beroende av varandra för att kunna åstadkomma trygga och välfungerande miljöer.

Samarbetsavtal mellan de olika aktörerna bör därför eftersträvas för att kunna utveckla hela området på ett bra sätt.

Kommunen ansvarar för detaljplaner och för avtal som reglerar villkoren för genomförande och exploatering. Kommunen ansvarar även för utredningar, projektering och genomförande av utbyggnader och åtgärder som berör allmänna ytor, såsom gator, parker och torg inom programområdet

Etappindelning

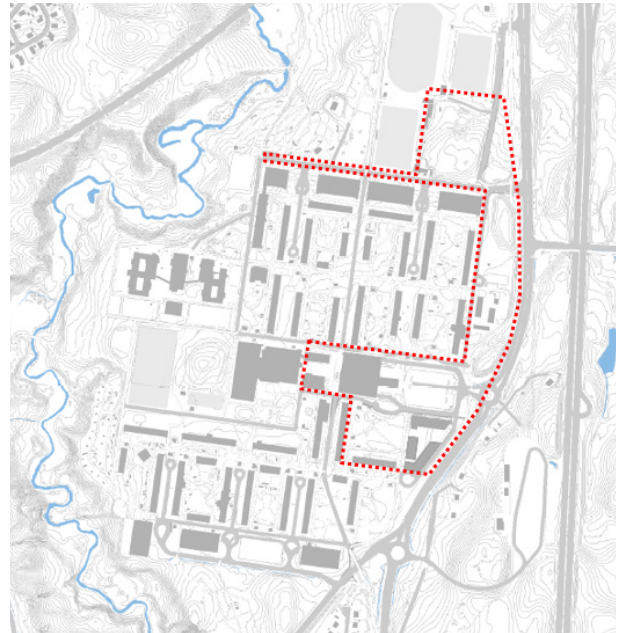
Utbyggnaden av hela programområde kommer att ta lång tid, varför nedanstående etappindelning föreslås. Etappindelningen görs utifrån delområdenas förmåga att knyta samman olika delar på området, bygga ut kollektivtrafik och förskolor, åstadkomma en mer varierat bebyggelsestruktur och höja Råslätts attraktivitet.

Beroende på framtida omständigheter kan dock ordningen på etapperna komma att ändras, vilket innebär att enskilda byggnader kan komma byggas i tidigare eller senare etapper.

Etapp 1 2020-2030

Det C-formade området som redovisas med röd streckad linje i kartan, innefattar entrén till Råslätt, ny bebyggelse utmed Värnamovägen samt delar av idrottsytan i norr och Havsörnsgatan, är av stor strategisk vikt för Råslätts utbyggnad. Planprogrammets tanke med detta område är även att på ett bättre sätt knyta ihop Råslätts centrum med idrottsytorna i norr.

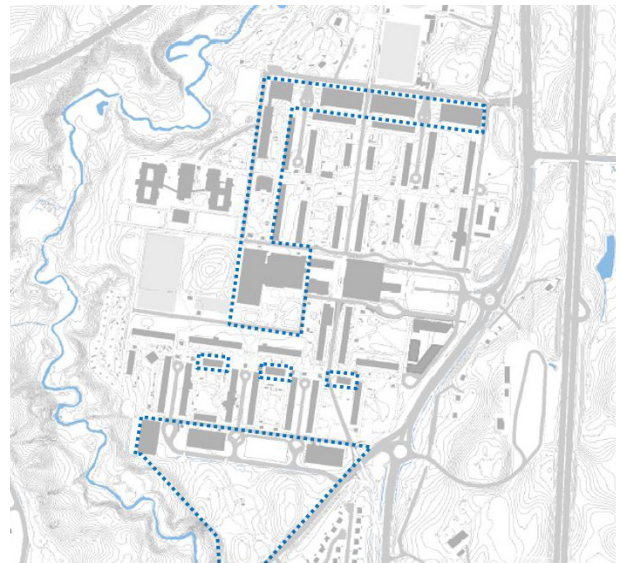
Området nyttjas i stort sett av hela stadsdelen och är samtidigt det första man ser när man komma in till Råslätt, varför detta område föreslås vara etapp 1. Området bedöms kunna byggas ut mellan år 2020-2030.

Karta över etapp 1

Etapp 2 2030-2040

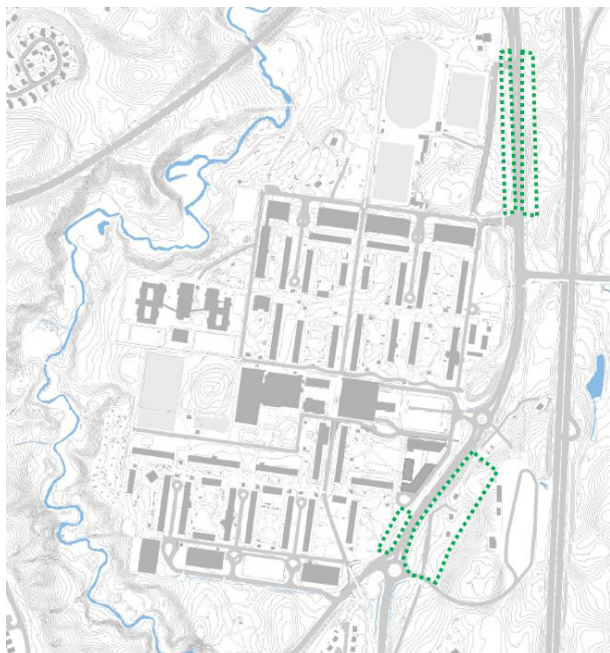
De yttre utbyggnadsområdena i Råslätts norra och södra del är redovisade med blå streckad linje i kartan nedan och är tänkta att innehålla bostäder, centrumverksamhet i vissa strategiska lägen och skoländamål. Områdena kommer förmodligen att byggas ut på något längre sikt, mellan år 2030-2040.

Karta över etapp 2

Etapp 3 2040 och framåt

Kontorsbebyggelsen som föreslås utmed Värnamovägen och den östra delen på centrumbyggnaden redovisas med grön streckad linje i kartan nedan. Utbyggnad på dessa delar bedöms ligga långt bort i framtiden, år 2040 och framåt.

Karta över etapp 3

Medverkande

Stadsbyggnadskontoret

Planavdelningen

Jenny Larsson, bitr. planchef
Christian Bruhn, planarkitekt
Elin Hallström, planarkitekt
Puck Larsson, planarkitekt

Stab/Översiktlig planering

Bengt Mattias Karlsson, stadsarkitekt
Martin Gustafsson, översiktsplanerare
Dag Fredriksson, kommunekolog
Cecilia Gadman, översiktligplanerare

Bygglöv

Anna Klahr, bygglovschef

Utveckling och trafik

Henrik Zetterholm, utveckling- och trafikchef
Emma Svärd, verksamhetschef
Lotta Olsson, trafikingenjör
Joel Säll, projektledare
Tor Olsson, belyningsplanerare

Tekniska kontoret

Mark och exploatering

Linda Helte, avdelningschef
Linda Brodegård Gydevik, mark- och exploateringsingenjör

Gata/Park/Skog

Priscilla Garcia Miranda, enhetschef
Linn Svahn, landskapsarkitekt
Joakim Frick, skogsförvaltare

VA

Anders Larsson, projektingenjör

Kultur och fritid

Martin Gårlin, avdelningschef
Malin Sahlberg, utvecklingsingenjör

Fastighetsavdelningen

Daniel Håkansson, avdelningschef

Miljö- och hälsoskyddskontoret

Annica Magnusson, vattensamordnare

Utbildningsförvaltningen

Martin Höglund, planeringsstrateg/chef

Räddningstjänsten

Henric Dovrén, brandingenjör

Kommunikation

Simon Hjälmarö, kommunikatör
Elisabeth Malmström, kommunikatör

Kommunala bolag

Vätterhem

Thorbjörn Hammerth, VD
Henrik Möller, bygg- och upphandlingschef
Maria Carelli-Martinsson, integrationsstrateg
Annika Vikström, förvaltningschef
Marie Söderberg, bitr. förvaltningschef
Raymond Paska, marknads- och uthyrningschef
Viktoria Uyanik, kommunikatör

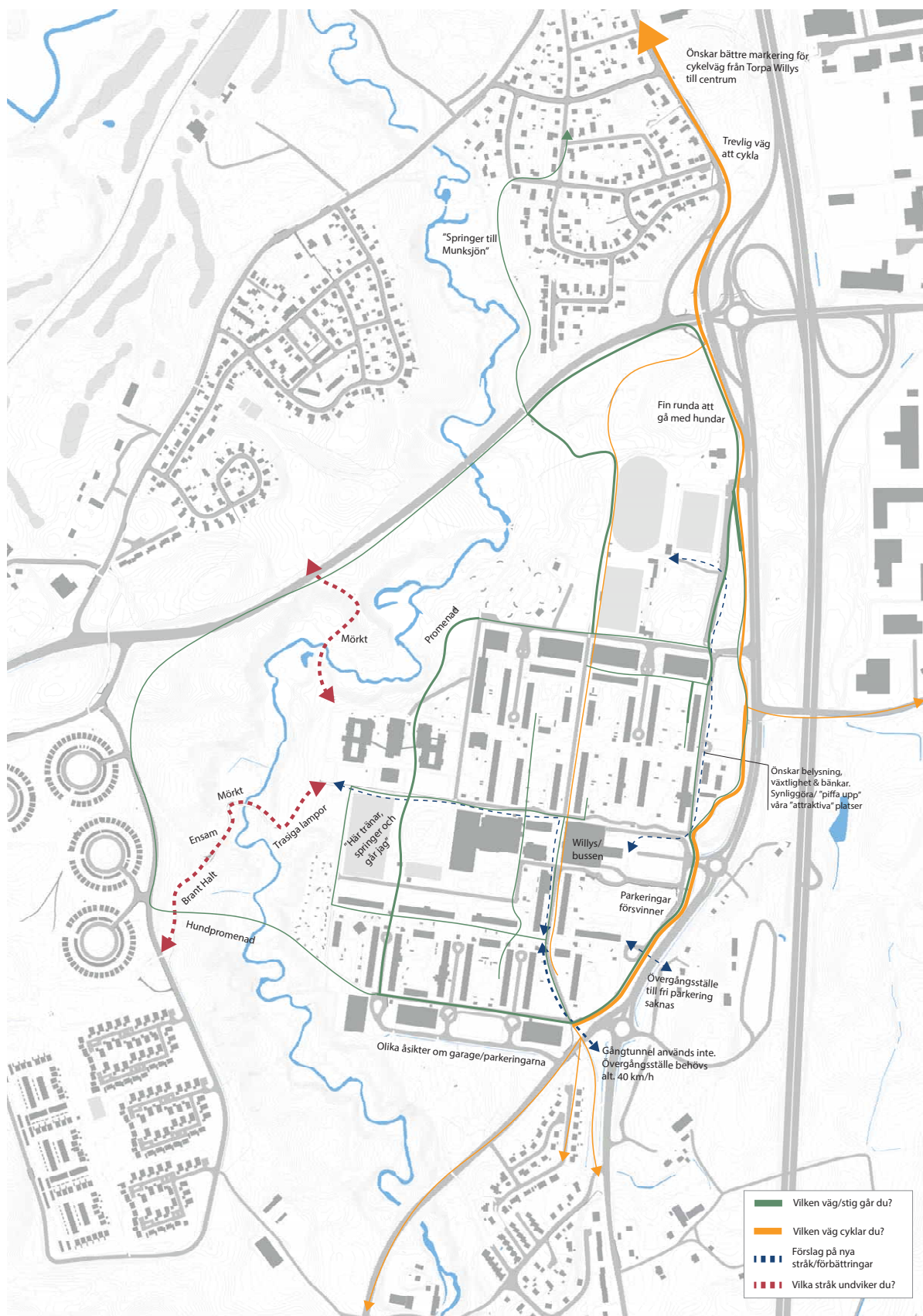
Jönköpings energi

Jonas Wikström, projektledare
Johan Wickert, projektledare

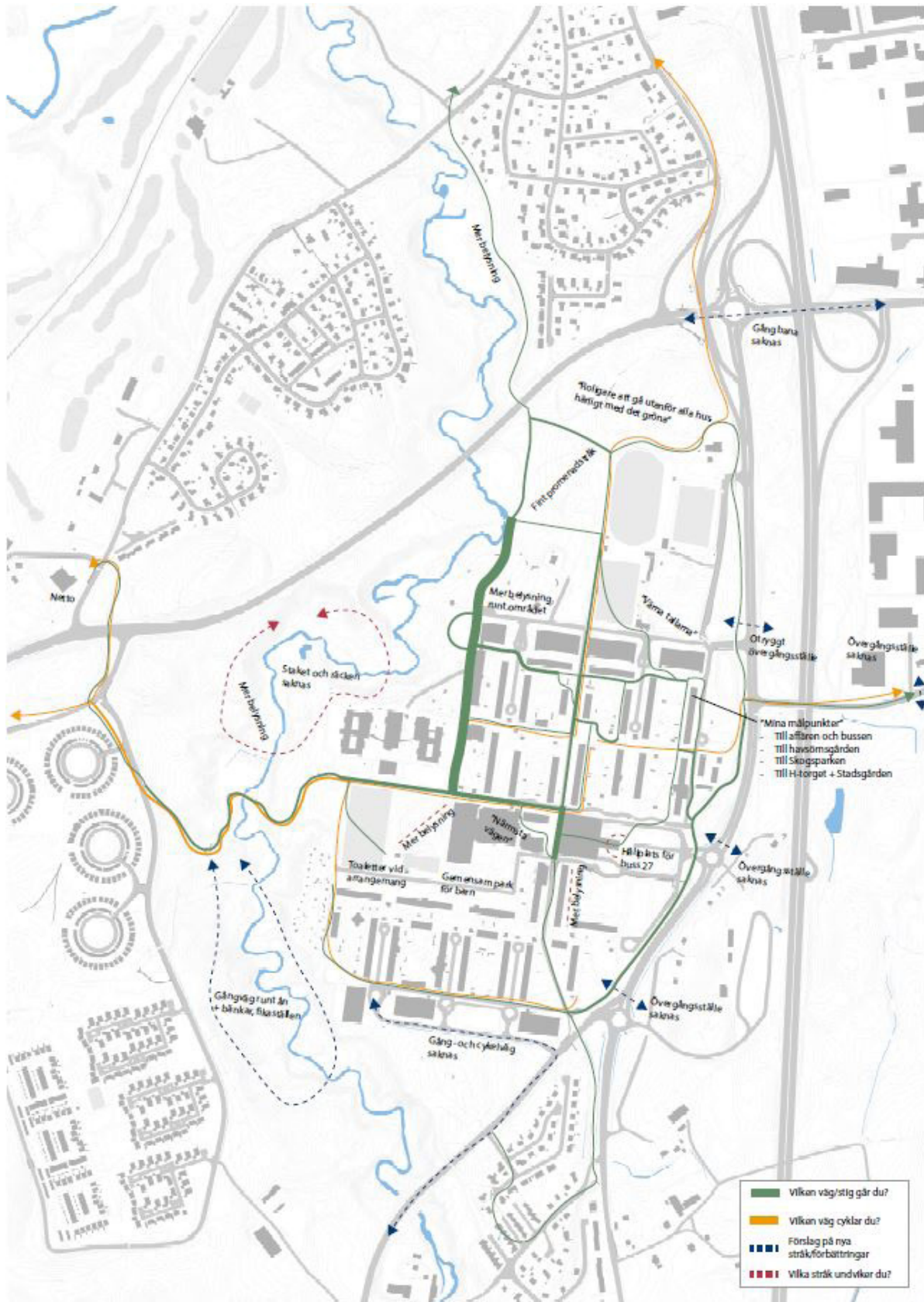
BILAGA

På följande sidor redovisas en sammanställning av det som fokusgrupperna har kommit fram till under workshoparna

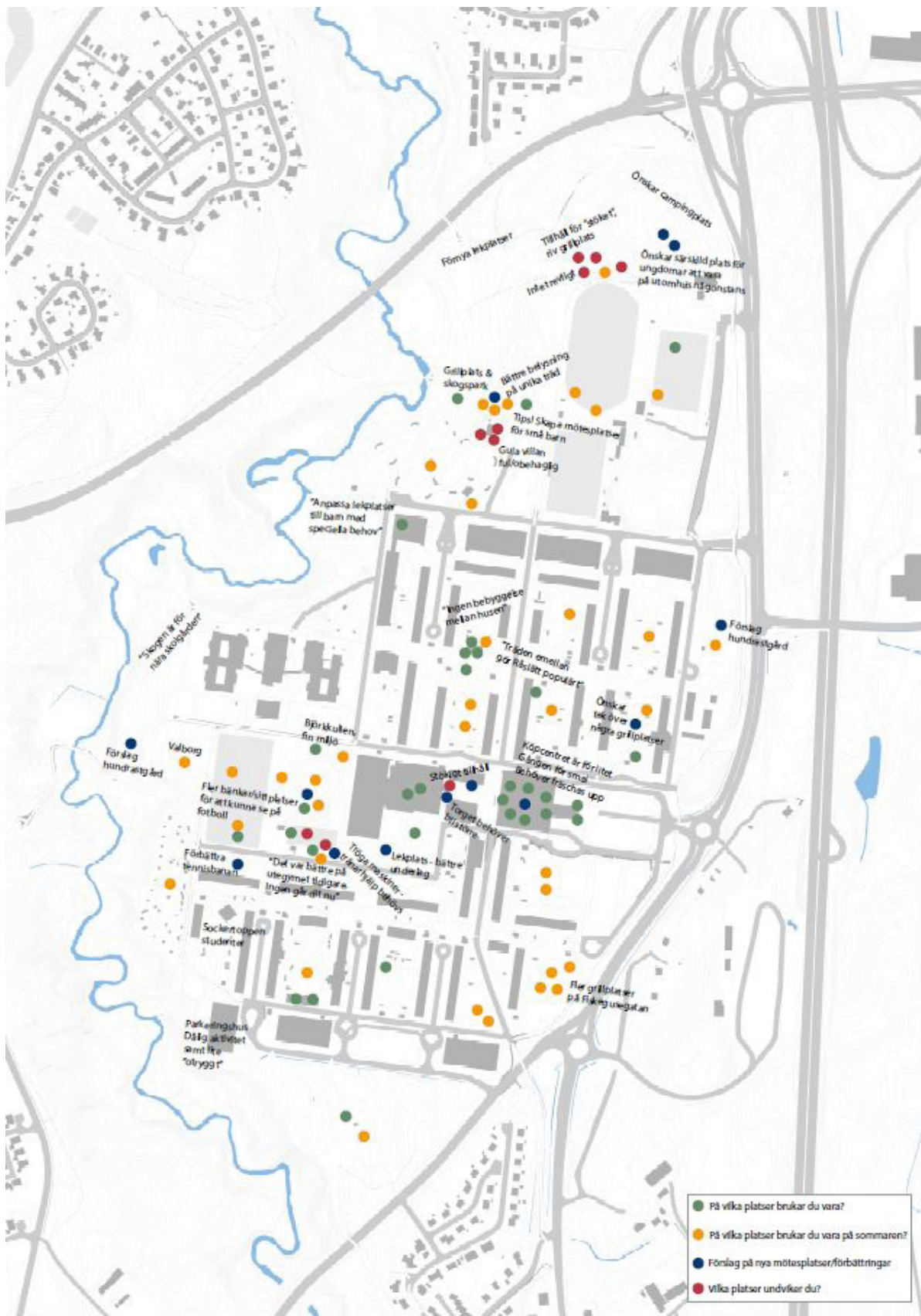
Exempel på en gruppss diskussion kring rörelsestråk.

Exempel på en grupp diskussion kring rörelsestråk

Exempel på en grupps diskussion kring mötesplatser.

Exempel på en grupps diskussion kring mötesplatser.

Exempel på en grups diskussion kring ny bebyggelse.

Exempel på en grups diskussion kring ny bebyggelse.

